

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
БІБЛІОТЕКА**

«Затверджую»
Проректор з наукової роботи
М.І.Лазарев
«_____» _____ **2009р.**

**ЗВІТ – ПЛАН
Роботи бібліотеки
2009 – 2010 р.р.**

Харків – 2010

ЗМІСТ:

1. Вступ.....	1
2. Організація обслуговування користувачів.....	3
3. Культурно-просвітницька робота.....	15
4. Інформаційна і довідково-бібліографічна робота.....	21
5. Формування фондів.....	29
6. Наукове опрацювання документів. Організація пошукового апарату.....	37
7. Організація та збереження фонду.....	42
8. Інноваційна робота.....	47
9. Науково-методична робота.....	52
10. Управління. Робота з кадрами. Підвищення кваліфікації.....	59
11. Матеріально-технічне забезпечення.....	65

Додатки:

1. Таблиця основних статистичних показників роботи бібліотеки 2009 – 2010 р.р.
2. План культурно-просвітницької роботи на 2010 р.
3. План організаційно-методичної роботи на 2010 р.
4. План підвищення кваліфікації співробітників бібліотеки на 2010 р.
5. План науково-інформаційної та видавничої діяльності, спрямованої на підвищення професійної майстерності працівників бібліотеки УІПА на 2010 р.
6. Довідки перевірки стану роботи бібліотек-філій.
7. Фото-звіт.

Діяльність бібліотеки у 2009 р. здійснювалась відповідно до «Концепції розвитку бібліотеки на 2006 – 2010 р.р.». Як навчальний, науковий, інформаційний та культурно – просвітницький підрозділ академії бібліотека забезпечувала повне, якісне і оперативне бібліотечно – бібліографічне та інформаційне обслуговування студентів, аспірантів, професорсько – викладацького складу, наукових працівників, співробітників та інші категорії читачів згідно з їх інформаційними запитами на основі широкого доступу до книжкових фондів.

Підвищуючи ефективність інформаційного забезпечення користувачів шляхом впровадження новітніх інформаційних технологій, бібліотека своєю діяльністю сприяє реалізації державної політики у галузі освіти, науки і культури, дотримуючись принципів гуманізму і демократизму, пріоритету загальнолюдських цінностей і моралі.

За звітний період значна увага приділялася:

- формуванню єдиного інформаційного простору академії;
- підвищенню якості інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу і наукової діяльності академії;
- забезпеченню фондів бібліотеки традиційними документами та електронною інформацією, організацією доступу контингенту користувачів до бібліотечних та зовнішніх ресурсів;
- перетворенню бібліотеки із книгосховища знань в інформаційного консультанта і розповсюджувача інформації.

Необхідно відзначити, що за останній рік відбулося розширення сфери використання інформаційних технологій в різних видах бібліотечної діяльності, посилення інформаційних функцій бібліотеки, удосконалення якості обслуговування користувачів. Як **нові види робіт у 2009 р.** слід відзначити такі:

- Роботу по вдосконаленню бібліотечного сайту, який сьогодні можна розглядати як самостійний напрямок інформування користувачів.
- Впровадження в роботу сервісу віртуальної довідкової служби, віртуальної виставки, розробку нової інформаційної БД на допомогу фахівцеві з професійно-технічної освіти.
- Створення нової повнотекстової БД «Автореферати дисертацій», що захищені в УПА.
- Роботу з формування інформаційної культури користувачів на новому рівні і здійснення її диференційовано з урахуванням освітнього рівня користувачів з використанням новітніх технологій.
- Організацію обслуговування студентів молодших курсів заочної форми навчання в автоматизованому режимі з впровадженням

ламінованого читацького квитка зі штрих-кодом, який виготовлено за допомогою ПЗ «ІРБІС».

- Через сайт бібліотеки активізовано можливість перегляду і контролю користувачем власного електронного формуляру з використанням авторизації.
- Подальший розвиток отримала робота з участі в корпоративних проектах з провідними бібліотеками України: НБУ ім. В.І. Вернадського, ДНПБ ім. В.О. Сухомлинського. З 2009 р. бібліотека надає повнотекстову інформацію для НБУ ім. В.І. Вернадського про зміст фахового видання академії «Проблеми інженерно-педагогічної освіти» для створення загальнодержавної повнотекстової БД «Наукова періодика України».
- Бібліотека надає у хостинг БД ЕК до корпоративного проекту «Е-Catalog бібліотек України».
- Організовано додатковий доступ до реферативних БД ВІНІТІ – всі 9 (дев'ять) випусків інстальовано на кафедрах академії.
- З метою покращення умов користування документним фондом у читальному залі організовано відкритий доступ до періодичних видань.

Зміни, що відбулися в роботі бібліотеки, вимагали підвищення професійного рівня співробітників бібліотеки, опанування ними новітніх комп'ютерних технологій, в т. ч. поглибленого вивчення функціональних можливостей і сервісних засобів програмного забезпечення «ІРБІС-32».

Значно активізувалась наукова діяльність бібліотеки, про що свідчить участь співробітників бібліотеки з доповідями на науково-практичних конференціях, публікації статей у професійних виданнях.

Однак, протягом звітнього року не вдалося вирішити ряд проблем, які негативно впливають на зміст і рівень роботи бібліотеки, а саме:

- недостатнє поповнення фонду бібліотеки науковою літературою;
- невідповідність штату бібліотеки прийнятим нормативам для бібліотеки 2-ї категорії;
- відсутність у структурі бібліотеки відділу автоматизації, у функції якого повинно входити забезпечення впровадження новітніх технологій в усі сфери діяльності бібліотеки;
- відсутність електронного читального залу;
- необхідність ремонту приміщень та оновлення обладнання бібліотеки, тіснота в приміщеннях, відсутність умов для створення нових структурних підрозділів.

Пріоритетними напрямками роботи бібліотеки на 2010 р. залишаються:

- подальше впровадження новітніх інформаційних технологій за всіма напрямками роботи, перехід на нову версію програми «ІРБІС»;
- формування фондів всіма видами видань з метою якісного, оптимального задоволення запитів всіх категорій користувачів, активна допомога структурним підрозділам академії у науковій роботі;
- створення комфортних умов користування документними і електронними ресурсами бібліотеки, ресурсами Інтернет, організація електронного читального залу;
- удосконалення інформаційно-пошукового апарату бібліотеки, створення системи орієнтації і навігації в Інтернет - ресурсах відповідно до профілю навчальної і наукової діяльності академії;
- подальший розвиток наукової діяльності бібліотеки, аналіз впровадження інноваційних методів роботи з користувачами, удосконалення традиційних форм.

Кінцева мета і перспектива бібліотеки пов'язані з інноваційним напрямком діяльності - трансформацією бібліотеки в науково-інформаційний центр академії.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ.

Одним із найважливіших напрямків діяльності бібліотеки є забезпечення освітньої та наукової діяльності академії на основі якісного та оперативного задоволення інформаційних потреб студентів, професорсько-викладацького вкладу, аспірантів, науковців та співробітників академії.

Обслуговування користувачів здійснювалось у звітному

- на 8 абонементів, з яких:
 - 6 абонементів навчальної літератури;
 - абонемент наукової літератури;
 - абонемент художньої літератури;
- в 4 читальних залах
- на 3 пунктах видачі літератури на навчально-консультаційних центрах (НКЦ) в мм. Енергодар, Кривий Ріг, Донецьк.

За єдиним реєстраційним обліком обслужено:

Категорія користувачів	2007 р.		2008 р.		2009 р.	
	загальна кільк.	%	загальна кільк.	%	загальна кільк.	%
Всього користувачів за ЄРО	13158		12954		12308	
В т.ч. студенти, з них:	11398	86,6	10951	84,5	10451	85%
- денної форми навчання	4217	32	4823	37,2	4587	37,3
- заочної форми навчання	7181	54,5	6128	47,3	5864	47,6
- проф.-виклад. склад, науковці, аспіранти	476	3,6	507	3,9	497	4
- навчально-допоміж. персонал	254	1,9	352	2,7	306	2,5
- інші користувачі	1030	7,8	1144	8,8	1042	8,5

За звітний рік всіма підрозділами бібліотеки обслужено 22194 користувача, зафіксовано 268206 відвідувань та книговидача склала 676087 прим.

Порівнюючи показники обслуговування користувачів звітного року з попередніми роками (див. таблицю), слід відзначити їх зменшення:

	<u>2007 р.</u>	<u>2008 р.</u>	<u>2009 р.</u>
- кількість користувачів за ЄРО	13158	12954	12308
- кількість обслужених користувачів	25892	25630	22194
- кількість відвідувань	283440	293479	278206
- кількість книговидач	716103	717097	676087

Зменшення всіх показників обслуговування користувачів у 2009 р. пояснюється:

- тенденцією зменшенням контингенту студентів як заочної, так і денної форм навчання;
- відрахуванням студентів, у т. ч. у зв'язку з невиконанням навчальних планів;
- можливістю одержання без значних зусиль необхідної інформації через Інтернет;
- припиненням навчального процесу за карантинном, оголошеним по Україні у зв'язку з епідемією грипу (листопад);
- активним використанням ресурсів Інтернет поза мережами бібліотеки академії.

Структура обслуговування у звітному році залишилась колишньою:

	Назва показника	виконання 2008 р.	план на 2009 р.	виконання 2009 р.	план на 2010 р.
1	Кількість користувачів, обслужених підрозділами бібліотеки	25630	26000	22194	23000
	в т.ч.				
	- абонементами	16417	17000	15502	16000
	- читальними залами	7667	7500	6692	7000
2	Кількість відвідувань	293479	290000	278206	284000
	в т.ч.				
	- абонементів	183557	180000	178973	180000
	- читальних залів	107785	105000	99233	104000
3	Кількість виданої літератури, у т.ч.:	717097	717000	676087	693000
	- абонементами	455372	450000	446055	446000
	- читальними залами	253622	260000	230032	247000

Як свідчать наведені дані, основне навантаження в обслуговуванні користувачів припадає на абонементи, показники яких збільшені у порівнянні з 2008 р. і складають у відсотковому відношенні:

	<u>2008 р.</u>	<u>2009 р.</u>
за кількістю користувачів	67,7%	70,3%
за кількістю відвідувань	63%	66,7%
за кількістю книговидач	63,1%	66%

Обслуговування користувачів **абонементами навчальної літератури** характеризуються такі дані:

Назва показника		Абонементи навчальної літератури						Всього
		№ 1	№ 2	№ 3	Електротехнол. факультет		Гірн. ф-т м.Стах.	
					м.Слов.	м.Артем.		
1	Кількість користувачів 2007 р.	2056	3418	2703	711	956	2367	12211
	2008 р.	2234	3104	2739	740	965	2324	12106
	2009 р.	2192	3374	2566	635	906	1574	11247
	План на 2010 р.	2100	3300	2900	700	900	2000	13000
2	Кількість відвідувань 2007 р.	9457	46570	13674	7901	9849	36401	123852
	2008 р.	10720	48101	13725	7620	13760	36097	130023
	2009 р.	10107	48072	13023	7506	11133	35901	125742
	План на 2010 р.	10000	48000	14000	7500	12000	36000	127000
3	Кількість книговидач 2007 р.	49965	113813	84327	16101	12780	46601	323587
	2008 р.	50981	115108	83226	16325	19547	46191	331378
	2009 р.	49701	114850	81576	16175	15008	46112	323422
	План на 2010 р.	49000	113000	84000	16000	17000	46000	325000

Не дивлячись на зростання у 2009 р. загальних відносних показників обслуговування, абсолютні показники окремих абонементів навчальної літератури (навч.аб.№1,№3, абонемент електротехнологічного факультету в м. Артемівськ, та абонемент гірничого факультету в м. Стаханов) зменшились, що пояснюється причинами, вказаними вище. Карантин в навчальних закладах філій м. Артемівськ, Слав'янськ (Донеччина) було введено повторно у грудні 2009 р.

Негативно вплинула на показники обслуговування студентів низька забезпеченість навчальною літературою окремих дисциплін, особливо нововведених. Детальніше див. розділ “Формування фонду”.

У 2009 р. на денну форму навчання були зараховані студенти-іноземці (туркмени) у кількості 108 осіб на факультети: технологічний (спеціальність 7.01010428 “Машини та апарати хімічних технологій”), соціально-економічний (спеціальність 7.01010430 “Економіка підприємств та маркетинг”), факультет електроніки, електромеханіки та комп'ютерних

систем (спеціальність 7.01010429 “Автоматизовані системи управління промисловими установками”). Для їх обслуговування бібліотека придбала російськомовні навчальні видання.

У 2009 р. продовжувалось впровадження автоматизованої видачі літератури користувачам абонементу навчальної літератури №1, що обслуговує студентів молодших курсів заочної форми навчання. Роботі по автоматизації процесів обслуговування та надання електронних послуг читачам приділялася особлива увага. Працівники відділу обслуговування навчальною літературою під керівництвом заст. директора бібліотеки Пяткової І.М., за допомогою інженера Єгорова С.С. активно вивчали і впроваджували в роботу АРМи “Каталогізатор” (БД “Читач”) і “Книговидача”. Вперше автоматизована видача літератури для студентів-заочників 1-го курсу розпочалась у вересні 2008 р. У січні 2009 року - для студентів-заочників 2-3 курсу. На етапі підготовки до автоматизованого обслуговування, згідно з наказами по академії про зарахування, до БД “Читач” було введено дані про читачів-заочників 1 курсу (386 студентів із 19 груп) та читачів-заочників 2 - 3 курсу, які були зараховані після технікуму (491 студент із 31 групи). У поточному році було введено пластиковий читацький квиток зі штрих-кодом. Для його виготовлення було придбано лазерний принтер, ручний сканер і ламінатор, а також необхідні для цього матеріали. Співробітниками абонементу №1 Воїною К.Г., Арушаньян Д.А., зав. відділом Панаріною О.С. проведена велика робота, пов’язана з освоєнням і впровадженням нових технологій обслуговування читачів.

Переваги автоматизованої книговидачі беззаперечні і полягають в тому, що:

- система контролює терміни користування літературою та автоматично блокує книговидачу боржникам;
- надає відомості про читачів - боржників, які неодноразово порушували терміни повернення літератури;
- знижується кількість операцій та їх трудомісткість, які виконуються бібліотекарем та читачем при видачі літератури.

Крім того, читач має можливість за допомогою авторизації переглянути свій електронний формуляр у ЕК, розміщеному на сайті бібліотеки.

У березні 2009 року було прийнято рішення про створення БД “Читач” для студентів денної та заочної форм навчання 4-5 курсів. У зв’язку з цим, була створена робоча група працівників абонементу №2, які приступили до роботи. Нині до БД “Читач” введено 75% читачів вказаної категорії, всього ця БД нараховує на 01.01.10 - 6415 записів. У 2010 році введення відомостей до БД буде продовжено. У квітні 2010 року планується розпочати автоматизоване обслуговування читачів 4 курсу заочної форми навчання на навчальному абонементі №2.

Значна робота по організації обслуговування студентів була проведена бібліотеками-філіями електротехнологічного (м.м. Артемівськ, Слов’янськ) та гірничого (м. Стаханов) факультетів, які у важких умовах недостатнього

забезпечення літературою все ж задовольняють інформаційні потреби своїх користувачів.

Підсумовуючи роботу по організації обслуговування студентів, слід зазначити, що вона традиційно здійснювалася диференційовано. Студенти 1 – 3 курсів денної форми навчання обслуговувались груповим методом.

Видачі груповим методом передувала підготовча робота, така як: редагування картотеки літератури комплектів у відповідності до навчальних планів, підготовка комплектів навчальної літератури та оформлення комплекту читацьких документів. Також кожному студенту під час групового та індивідуального обслуговування видавалась «Пам'ятка першокурсника».

Групова видача літератури для студентів молодших курсів денної форми навчання завжди проходить із значним напруженням. За останні роки кількість груп на початку навчального року постійно змінювалась: 2007 рік – 87 груп, 2008 рік - 110 груп, 2009 рік - 82 групи. Обслуговування тривало біля 4 тижнів. Цей термін необхідно зменшити.

У 2009 році обслуговування студентів 1 - 3 курсів (які були зараховані в академію після технікуму) заочної форми навчання було здійснено в автоматизованому режимі. З кожним першокурсником (індивідуально) проводилась бесіда про правила користування бібліотекою та видавалась «Пам'ятка», в якій вказана структура бібліотеки та інформаційні послуги, що надаються бібліотекою.

Обслуговування ускладнювалось ще й тим, що навчальний абонемент №1 розташований у двох невеличких приміщеннях (50м²). У першому приміщенні - пункт видачі літератури, друге приміщення - книгосховище та службовий вхід. Місця на видачі вистачає тільки для 2 - 3 читачі. Як завжди, графік видачі літератури доводилось складати так, щоб використати “вікна” між парами, оскільки розклад занять академічних груп іншої можливості не залишає. Всього груповим методом було обслужено 19 груп першокурсників (386 студентів) та 31 група студентів 2 - 3 курсу (зарахованих в академію після технікуму).

Груповим методом обслуговувались студенти 1-3 курсів електротехнологічного факультету (м. Артемівськ), 1-го курсу гірничого факультету (м. Стаханов) для чого була проведена вся необхідна підготовча робота:

- перегляд навчальних планів;
- підбір комплектів навчальної літератури;
- оформлення читацьких документів;
- складання графіків видачі літератури, інформування студентів і деканатів про порядок та терміни видачі.

Під час групової видачі проводилось ознайомлення студентів із структурою бібліотек-філій та “Правилами користування бібліотекою”.

Пункти видачі літератури при НКЦ на кінець 2009 р. мали такі показники роботи:

Показники обслуговування НКЦ	м. Енергодар	м. Кривий Ріг	м. Донецьк	Всього:
користувачі НКЦ	75	526	97	698
к-сть відвідувань	301	2104	388	2793
книговидача	450	2630	485	3565

Примітка: наказом ректора № 194 від 16.06.09 НКЦ в м. Донецьку ліквідовано.

На 2010 р. плануються такі основні показники по обслуговуванню абонементів навчальної літератури:

- кількість користувачів – 13000
- кількість відвідувань – 127000
- кількість книговидач – 325000.

Загальні показники обслуговування користувачів **абонементу наукової літератури** у звітному році у порівнянні дещо змінилися .

Всього на абонементі зареєстровано користувачів 3487 чол., в т.ч.:

- 570 з них - професорсько-викладацький склад, науковці, аспіранти, співробітники академії;
- 2780 - студенти, з них:
 - 1860 – студенти денної форми навчання;
 - 920 – студенти заочної форми навчання.

Як свідчать наведені дані, основний контингент користувачів – це студенти. Це пояснюється тим, що фонд абонементу наукової літератури виконує функції основного фонду і до його складу входять у т.ч. навчальні видання, які бібліотека придбала в обмеженій кількості. Такі видання видаються на обмежений термін на науковому абонементі і для користування у читальній залі. Тому 50% від загальної кількості виданої на науковому абонементі літератури складають навчальні видання.

Основні показники обслуговування наукового абонементу у звітному році зменшилися у порівнянні з попередніми роками. Причини зазначені вище.

	<u>2007 р.</u>	<u>2008 р.</u>	<u>2009 р.</u>
- кількість обслугованих користувачів	3482	3487	3350
- кількість відвідувань	45277	48346	47890
- кількість виданої літератури	115125	116181	114851

Протягом року значна увага приділялась повноті та оперативності обслуговування всіх категорій користувачів на науковому абонементі, а також роботі з відмовами на запити.

У звітному році на науковому абонементі зафіксовано 2005 відмовлень, з них – 1842 вимоги були задоволені шляхом використання фондів читального залу та навчальних абонементів. Решта 163 передані на доукомплектування.

На 2010 р. на абонементі наукової літератури передбачаються такі показники:

- кількість обслугованих користувачів – 3500
- кількість відвідувань – 4800
- кількість виданої літератури – 116000.

Планується продовжити штрих-кодування фонду наукового абонементу та створення БД “Читач” з метою підготовки до повного впровадження автоматизованого обслуговування користувачів.

Задоволення запитів на відсутню у фонді бібліотеки літературу здійснювалось через **систему МБА**. Постійними партнерами по МБА залишаються ХДНБ ім. В.Г. Короленка, ЦНБ ХДУ ім. В.Н. Каразіна, НБ НТУ “ХП”, ОУНБ та інші. Пошук літератури все активніше здійснюється через електронні каталоги бібліотек міста.

Основні показники роботи МБА:

	<u>2008 р.</u>	<u>2009 р.</u>	<u>2010 р.</u>
- кількість користувачів	45	62	70
- кількість замовлень	425	440	500
- кількість отриманої літератури	375	382	450

Абонентами бібліотеки є 2 бібліотеки вищих навчальних закладів міста: НТБ ХНТУ “ХП” та бібліотека ХДАК. Їм видано 79 примірників видань. Плануємо продовжувати роботу по МБА.

Показники обслуговування користувачів **абонементу художньої літератури** у звітному році, як і раніше, викликають певне занепокоєння:

	<u>2007 р.</u>	<u>2008 р.</u>	<u>2009 р.</u>
- кількість користувачів	1076	812	703
в т.ч студентів	771	515	500
- кількість відвідувань	5060	5188	5341
- кількість виданої літератури	7962	7813	5849

Зменшення попиту на художню літературу пояснюється незадовільним фінансуванням на придбання нових видань художньої літератури. Тому

актуальним залишається завдання активного пропагування фонду художньої літератури серед студентів, поповнення новими сучасними творами та більш активне залучення студентів до читання художньої літератури. У минулому році з цією метою використовувались інформаційні можливості сайту бібліотеки, де розміщені віртуальні виставки, подається інформація про масові заходи бібліотеки, календар знаменних та пам'ятних дат. Продовжується поповнення інформаційних папок "На допомогу куратору". Робота в цьому напрямку буде продовжена.

На 2010 р. абонементом художньої літератури плануються до реалізації такі показники:

- кількість користувачів – 800
- кількість відвідувань – 5000
- кількість виданої літератури – 6000.

Як і в попередні роки, значна увага у звітному році на всіх абонементях приділялась роботі по **запобіганню читацької заборгованості**. В роботі використовувались традиційні форми та методи, як:

- проведення бесід по правилах користування бібліотекою та відповідальність за збереження літератури;
- перереєстрація користувачів на всіх абонементях;
- опрацювання наказів про переміщення контингенту студентів;
- надсилання листів – нагадувань боржникам – студентам – не менше 595;
- надсилання списків боржників студентів денної форми навчання у відповідні деканати - 93;
- нагадування користувачам по телефону про заборгованість – 409.

Незважаючи на вжиті заходи, рівень читацької заборгованості залишається високим:

К-сть боржників на:	Абонементи навчальної літ-ри					абон. наук.літ.	абон. худ.літ.	Всього	
	№ 1	№ 2	№ 3	ЕТФ					гірн ф-т
				Артемівськ	Слов'янськ,				
1.01.08	245	66	301	85		307	37	15	1056
1.01.09	268	70	311	26		300	39	13	1027
1.01.10	481	38	306	19	46	289	44	18	1241

Заборгованість користувачів у порівнянні з 2008 р. на окремих абонементях дещо збільшилась. Насамперед це стосується абонементу №1, де обслуговуються студенти заочної форми навчання 1 – 3 курсів. Рівень

боржників виріс за рахунок відрахованих студентів. Як свідчить практика, найвищий відсоток відрахувань студентів – після першого року навчання.

Стабільно високою залишається заборгованість студентів на абонементі №3, де обслуговуються студенти 1 – 3 курсів денної форми навчання, серед яких також багато відрахувань.

Бібліотека і в подальшому передбачає проведення комплексу заходів по запобіганню та ліквідації заборгованості користувачів. Сподіваємось, що впровадження автоматизованої книговидачі буде сприяти підвищенню ефективності роботи по заборгованості.

Ефективним способом ліквідації читацької заборгованості залишаються штрафні санкції за затримку понад визначений термін літератури. Протягом року від боржників надійшло 2844 грн. 15 коп. Кошти систематично перераховувались на рахунок академії.

Роботу **читальних залів** у звітному році характеризують такі показники роботи:

Назва показника	Виконано 2008 р.	План на 2009 р.	Виконано 2009 р.	План на 2010 р.
Кількість користувачів. Всього:	7667	7500	6692	7000
з них:				
центральний читальний зал	3352	3300	2700	13200
• читальний зал гірничого ф-ту	2698	2600	2553	2500
читальний зал електротехнологічного ф-ту	1143	1000	1056	1000
• читальний зал абонементу №3	546	500	383	400
Кількість відвідувань. Всього:	107785	105000	99233	104000
з них:				
• центральний читальний зал	36929	37000	30762	36000
• читальний зал гірничого ф-ту	52960	52000	51327	51000
читальний зал електротехнологічного ф-ту	15008	15000	15774	15000
• читальний зал абонементу №3	1505	1500	1370	1500
Кількість книговидач. Всього:	253543	253000	230032	248000
з них:				
• центральний читальний зал	108939	109000	90787	109000
• читальний зал гірничого ф-ту	119249	119000	117156	117000
• читальний зал електротехнологічного ф-ту	20462	20000	17638	17000
• читальний зал абонементу №3	4893	5000	4451	5000

Наведені дані свідчать про зменшення всіх показників обслуговування в читальних залах. Крім загальних причин скорочення показників, зазначених вище, центральний читальний зал не працював впродовж місяця у зв'язку з позаплановим ремонтом підлоги і вирішенням проблем опалювання та вентиляції.

Однак, співробітники читальних залів доклали немало зусиль по сприянню самостійної роботи студентів, оперативному та повному задоволенню їх інформаційних запитів.

Значним попитом у студентів користується можливість роботи на комп'ютерах, встановлених в центральному читальному залі, які підключені до мережі Інтернет. Протягом року комп'ютерами користувалися 706 студентів. На жаль, на кінець року для користувачів читального залу з 3-х комп'ютерів залишився тільки один. На наступний рік планується збільшити їх кількість до 5, створивши таким чином комфортні умови для користування електронними ресурсами. Не перший рік у читальному залі діє підключення до мережі Інтернет за WI-FI технологією, що також активно використовується студентами.

Підвищенню оперативності та повноти задоволення інформаційних потреб користувачів сприяла організація у центральному читальному залі відкритого доступу до нових надходжень періодичних видань а також розподіл потоків видачі та повернення видань. Протягом року у приміщенні читального залу працював ксерокс. За минулий рік здійснено 24701 копій документів на суму 6027 грн.65 коп.

Узагальнюючи роботу по обслуговуванню користувачів в цілому, бібліотека визначає цей напрямок своєї діяльності на 2010 р. як пріоритетний. Передбачається:

- продовжити роботу по автоматизації обслуговування студентів на навчальному абонементі №2, науковому абонементі, центральному читальному залі;
- створити робочі місця для читачів з використанням ними Інтернет - технологій у центральному читальному залі (не менше 5 місць);
- організувати робоче місце читача, підключеного до мережі Інтернет, у бібліотеці-філії електротехнологічного факультету (м. Артемівськ);
- підвищення культури та рівня задоволення інформаційних потреб різних категорій користувачів;
- більш активне використання електронних ресурсів бібліотеки, а також мережі Інтернет.

На 2010 р. в цілому по бібліотеці планується:

-кількість користувачів по ЄРО	– 13000
- кількість обслугованих користувачів	– 23000
- кількість відвідувань	– 284000
- кількість книговидач	– 700000.

КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА.

У звітному році робота бібліотеки була спрямована на формування у студентів національної свідомості, активної громадянської позиції, високих моральних якостей та духовних потреб.

Культурно-просвітницька робота була спланована та проводилась відповідно до «Концепції національного виховання студентської молоді», «Концепції виховної роботи УПА», а також «Концепції культурно-просвітницької роботи бібліотеки».

Усі заходи культурно-просвітницької роботи було здійснено у безпосередньому контакті з кафедрами академії, де викладаються дисципліни гуманітарного циклу, громадськими організаціями, кураторами академічних груп, представниками гуртожитків. Для заст. деканів з виховної роботи всіх факультетів проведений семінар «Бібліотека на допомогу виховній роботі академії». Метою семінару було ознайомлення присутніх з планом масових заходів бібліотеки, інформування про видатні дати року, демонстрація сайту бібліотеки, тих його розділів, які присвячені культурно-виховній роботі бібліотеки і спрямовані на допомогу кураторам.

Складено «План культурно-просвітницької роботи бібліотеки у гуртожитках № 2, № 3, на 2009 р.

Протягом року культурно-просвітницька робота проводилась за наступними напрямками.

Національно-патріотичне виховання.

До Дня солідарності з колишніми в'язнями фашистських концтаборів проведено *вечір-зустріч* «З порога смерті». На вечорі були присутні 53 студенти, на виставці, присвяченій зустрічі, експонувалось 18 назв, видано 5, які найбільше зацікавили учасників.

Бібліотекою-філією електротехнологічного факультету (м. Артемівськ) проведено *вечір* «Повага до мови – повага до народу» мета якого - залучення молоді до вивчення української мови, вдосконалення знань з української мови, літератури, мистецтва. На цьому заході проводився конкурс «Знавці українських прислів'їв», переможці отримали призи. Були присутні 64 студ.

У наступному році до Дня рідної мови заплановано проведення *літературного вечора* «Рідна мова – життя духовного основа» -

Інформаційна година «Ця юнь безборонна за Київ поляже» проведена до Дня пам'яті героїв Крут. Були присутні 43 студенти, експонувалось 7 назв, видано 2 прим.

Всі ці заходи були спрямовані на виховання у студентів любові до рідної мови, рідного краю, своєї країни, на формування свідомості громадянина – патріота.

- У наступному році заплановано проведення інформаційних годин:
- «Як парость виноградної лози плекайте мову» - до Дня рідної мови;
 - «...Згадаймо й перед тінню днів минулих чола похилим...» - до Дня пам'яті героїв Крут.

Бібліотекою-філією гірничого факультету (м. Стаханов) проведено 6 *бібліографічних оглядів* за темами:

- «Молодой гвардии – 65 лет»;
- «Козацька слава в серцях у нас»;
- «Дзеркало Української незалежності».

Протягом року планується також підготовка оглядів за 3 темами.

Всіма підрозділами бібліотеки організовані *тематичні виставки*:

- «Соборна, вільна, сильна» - до Дня Соборності України;
- «Плекайте рідну мову» - до Дня рідної мови;
- «Подвиг великий, вічний» - до Дня Перемоги;
- «У боях за Харківщину» - до Дня визволення Харкова;
- «Україна в роки незалежності», «Кольорові символи нації» - до Дня державного прапора України;
- «О мово, хто без тебе я!» - до Дня української писемності та мови;
- «Запали свічку пам'яті» - до Дня пам'яті жертв голодоморів в Україні;
- «Розстріляне Відродження» - до Дня пам'яті жертв політичних репресій.

У наступному році заплановано проведення *тематичних виставок*:

- «Коли ви вмирили, вам дзвони не грали» - до Дня солідарності з колишніми в'язнями фашистських концтаборів;
- «Шануємо живих, пам'ятаємо загиблих. Світова антивоєнна література»;
- «Розстріляне Відродження» - до Дня пам'яті жертв політичних репресій;
- «Шляхами мужності і слави» - до Дня партизанської слави;
- «Лунай, прекрасна наша мово» - до Дня української писемності та мови;
- «Народ, що духовність несе у віках. Звичаї та обряди українського народу».

У рамках роботи за напрямком національно-патріотичного виховання було оформлено *інформаційні листки* для кураторів студентських груп «А.Волошин – Президент Карпатської України», «У боях за Україну» до Дня визволення України.

Моральне виховання.

Робота за цим напрямом була забезпечена організацією *тематичних виставок*:

- «Духовна культура нації»;

- «Слово про матір»;
- «Міцна родина – міцна країна» - до Міжнародного дня родини, Дня захисту дітей, Дня матері;
- «Молодь плакає майбутнє».

Заплановано на наступний рік проведення *тематичної виставки* «Мій край, моя земля. Харківські письменники і поети».

Участь студентів у таких заходах сприяє вихованню у молоді високої духовності, любові до поезії та музики. Вони дають можливість студентам знайомитися з подіями, які відбуваються в літературному житті міста, розширюють їх світогляд.

Студенти академії (18 осіб) взяли участь у культурному заході міського рівня – літературному вечері «Колокольный звон пасхальный», що проводився у Палаці студентів НТУ «ХП».

Професійне виховання.

Цей напрямок діяльності було забезпечено такими заходами:

Бібліотека-філія електротехнологічного факультету (м. Артемівськ) провела для студентів *бібліографічні огляди*:

- «Поліграфічні можливості сучасності»;
- «Освітні перспективи України».

На сайті бібліотеки розроблено *віртуальні виставки*:

- «Сучасні освітні технології»;
- «Dissertatio – дослідження».

Планується у 2010 р. розробити віртуальні виставки:

- «Дипломне проектування»;
- До Дня працівників швейного виробництва;
- На допомогу куратору.

Організовано *тематичні виставки*:

- «Друковані видання вчених УПА»;
- «Видання професорсько-викладацького складу УПА»;
- «Знання – основне джерело розвитку» до Дня знань;
- «Вища освіта в Україні»;
- «Методика професійного навчання».

Громадянсько-правове виховання.

Організовано *тематичні виставки*:

- «Конституція і права людини» - до Дня Конституції України;
- «Права людини в Україні» - до Всесвітнього дня прав людини.
-

У наступному році до Дня прав людини заплановано проведення *вечора-зустрічі* з представниками правоохоронних органів

Екологічне виховання.

Організовано тематичні виставки:

- «Біль і мужність Чорнобиля» - до Дня Чорнобильської трагедії;
- «Земля – наш спільний дім» - до Дня довкілля;
- «Проблеми сучасної екології» - до Всесвітнього дня охорони довкілля.

Естетичне виховання.

Робота у цьому напрямку була забезпечена такими заходами:

Проведено літературний вечір «Поэзии чарующие звуки», який був присвячений презентації поетичного альманаху «Академія». На вечорі були присутні 57 студентів, на виставці представлено 36 назв., видано 7 прим.

На наступний рік заплановано проведення літературного вечора «Она с небес слетает к нам» до Всесвітнього дня поезії.

Студенти академії (23 особи) брали участь у щорічному фестивалі фантастики «Звездный мост», що проводився під егідою губернатора області А. Авакова. Цей захід мав великий вплив на студентів, які змогли познайомитися з відомими письменниками – фантастами Харкова, України, Росії. «Звездный мост» - підсилив інтерес молоді до сучасної фантастики.

Стали традиційними для бібліотеки-філії електротехнологічного факультету (м. Артемівськ) організація і проведення «Галереї фоторобіт» під назвою «Творчий автограф читача». У 2009 р. була організована фотовиставка колишнього випускника факультету «Софіївка осіння». У цьому заході активну участь взяли студенти. Вони читали вірші, співали пісні про осінь.

Протягом року всіма підрозділами і філіями бібліотеки проведено 7 літературних годин за 5 темами:

«Живые краски действительности» - до 200-річчя від дня народження М.В.Гоголя. Присутні 20 студентів, представлено 14 прим., видано – 3 прим.

«У душі народу будеш ти вівіки жити» - до Шевченківських днів. Присутні – 21 студент, представлено 12 прим., видано – 2 прим.

«Поки сонце з неба сяє, тебе не забудуть» - до 240-річчя від дня народження І.П. Котляревського. Літературна година була проведена двічі. Перший раз були присутні 18 студентів, експонувалось 9 прим., видано 2 прим. Вдруге були присутні 24 студенти, експонувалось 10 прим., видано 3 прим.

«Муза любви и печали» – до 120 - річчя від дня народження А.А.Ахматової. Були присутні 23 студенти, експонувалось 11 прим., видано 2 прим.

«Сучасна українська поезія і проза». Літературна година була проведена двічі. Всього були присутні 47 осіб, експонувалось 24 прим., видано 5 прим.

Всього на літературних годинах були присутні 157 осіб, експонувалось 80 прим., видано 17 прим.

У наступному році заплановано проведення таких *літературних годин*:

- «Я хочу правді бути вічним другом» - до 75-річчя від дня народження В.А. Симоненка (1935 – 1963);
- «Видите – гвоздями слов прибит к бумаге я» - до 120-річчя від дня народження Б. Пастернака;
- «Земля была б без них мертва» - до 150-річчя від дня народження А.П. Чехова;
- «Зробити щось, лишити по собі...» - до 80-річчя від дня народження Ліни Костенко.

У звітному році в академічних групах було проведено два *огляди літератури* «Сторінками літературно-художніх журналів». На них були присутні 45 студентів, експонувалося 35 прим., видано – 8 прим.

Проведення такої роботи планується і в наступному році, а саме планується проведення літературних оглядів:

- «Сторінками літературно-художніх журналів»;
- «Нові надходження».

Естетичний напрямок виховної роботи у 2009 році було забезпечено проведенням таких *тематичних виставок*:

- «С любовью каждая строка»;
- «Книжковий світ України»;
- «Я лиру посвятил народу своему» - до дня народження О.С. Пушкіна;
- «Все твои повести переплетены северной совестью неба войны» - до дня народження В. Бикова;
- «Харківські письменники та поети».

У наступному році заплановано проведення *тематичних вставок*:

- «Нам душу гріє слово. Сучасна українська література»;
- «Світ починається з любові. Світова лірична поезія»;
- «Твоя душа, твоя пісня не вмере, не загине» - до Шевченківських днів;
- «Жменька сміху людям на втіху. Гумор українського народу»;
- «Життя в мистецтві. До Міжнародного дня театру»;
- «Із скарбниці світової літератури».

До 200-річчя від дня народження М.В. Гоголя на сайті бібліотеки була представлена віртуальна виставка «Вінок Гоголю». Організація віртуальної виставки запланована і на наступний рік.

Фізичне виховання.

На 2010 рік заплановано *вечір-зустріч* з наркологом до Всесвітнього дня здоров'я «Наркоманія – дорога в прірву». Планується також розробити віртуальну виставку до Всесвітнього дня СНІДу.

Культурно-просвітницька робота бібліотеки – це система заходів, спрямована на духовне збагачення студентської молоді – майбутнього держави Україна.

Всього у звітному році було проведено:

Заходи:	к - сть	присут. студ.	предст. на вист. літ. / видано
1. Літературний вечір	1	57	36/7
2. Вечір-зустріч	1	53	18/3
3. Вечір	2	64	
4. Літературні години 5 тем	7	157	80/17
5. Огляди	8	84	35/8
Участь у 2-х заходах міста		18+23	

На всіх заходах з культурно-просвітницької роботи були присутні 456 чол. Всіма підрозділами і філіями бібліотеки організовано 88 тематичних виставок, планується на 2010 р. – 85 виставок.

Поza планом, за рекомендацією МОН України та при підтримці Головного управління освіти і науки Харківської обласної державної адміністрації, було організовано виставки:

1. Щедрість таланту: «До 85-річчя від дня народження П.Загребельного»
2. Інформаційний стенд «Україна – НАТО»
3. «На огонь возложите цветы» – зустрічі з колишніми в'язнями фашистських концтаборів.
4. «Із скарбниці європейської культури». До Дня Європи.
5. Бібліотека також брала активну участь у підготовці і проведенні зустрічі з колишніми в'язнями концтаборів, що відбулася в академії до Дня солідарності з колишніми в'язнями фашистських концтаборів під егідою керівництва Харківської міської ради

На 2010 р. планується проведення 5 масових заходів, 15 бібліографічних оглядів за 7 темами, літературних і інформаційних годин за всіма напрямками культурно-просвітницької роботи. (Див. додаток «План культурно-просвітницької роботи бібліотеки на 2010 р.»).

ІНФОРМАЦІЙНА І ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНА РОБОТА.

Основним призначенням бібліотеки, як і в попередні роки, було забезпечення якісного оперативного інформаційного та бібліографічного обслуговування користувачів. Завдяки сучасним інформаційним технологіям бібліотека стала активним посередником між інформацією і користувачем.

Інформаційна і довідково-бібліографічна робота бібліотеки у 2009 р. була спрямована як на поповнення інформаційних ресурсів, так і на удосконалення самої системи інформаційних послуг усім категоріям користувачів у напрямках:

- створення власних інформаційних ресурсів, управління бібліографічними та повнотекстовими ресурсами, опанування й використання ресурсів Інтернет;
- надання можливості доступу до інформаційних ресурсів;
- повне, оперативне й компетентне інформування користувачів за профілем їх діяльності і запитів;
- виконання різного роду запитів, бібліографічні консультації користувачів;
- підготовка інформаційних, бібліографічних та біобібліографічних матеріалів;
- сприяння підвищенню інформаційної культури споживачів інформації різних категорій;
- поповнення web-сайту бібліотеки необхідною інформацією, підтримка сервісу «віртуальна довідкова служба»;
- організація виставок, презентацій, «Днів інформації», «Днів кафедр» тощо.

Власні інформаційні електронні ресурси бібліотеки складаються з бібліографічних і повнотекстових баз даних (БД).

Електронним бібліографічним ресурсом бібліотеки є ЕК, що містить крім відомостей про фонд та нові надходження до бібліотеки такі аналітичні БД:

	поповнено за рік (записів)	всього станом на 01.01.10 (записів)
- «Праці вчених УПА»	932	4797
- «Проблеми освіти»	1267	8023
- «Економіка, економічні науки»	510	2725
- «Суспільно-політичні науки»	409	2216
- «Законодавство України»	142	1181
- «Охорона праці. Безпека життєдіяльності»	121	446
- «Харків і Харківщина»	108	340
- Бібліотечні фахові видання	100	186

Підвищенню якості ЕК і ефективності його використання сприяє створений Авторитетний файл «Індивідуальний автор» (АФ ІА) для БД «Праці вчених УПА». В 2009 р. було здійснено його редагування:

- звірено всі записи АФ зі «Штатним формуляром» і «Списком керівного складу академії»;
- зв'язані з АФ ІА всі описи робіт авторів – співробітників УПА, що внесені до ЕК за минулі роки;
- нові записи до АФ ІА вносяться за програмою АСУУП «VUZ».

У 2009 р. було завершено планове редагування аналітичних БД ЕК після конвертації. Згідно з планом відредаговано аналітичні записи у таких виданнях:

- Інформаційний вісник «Вища школа» - №№1 – 18 за всі роки;
- «Нові технології навчання» за всі роки;
- матеріали конференцій (студентські) за всі роки.

На 2010 р. планується поточне редагування аналітичних БД ЕК.

У 2009 р. продовжувалася робота зі створення та поповнення **власних повнотекстових БД**. У минулому році створена і представлена на сайті нова БД «Автореферати дисертацій, що захищені в УПА» – 35 назв. Повнотекстові бази даних бібліотеки складають на 01.01.2010:

- «Болонська декларація: перспективи розвитку вищої школи України» - 252 назви;
- «Видання кафедр» - 844 назви;
- «Навчально-методичні видання підвищеного попиту» - 23 назви;
- «Автореферати дисертацій» - 35 назв.

Продовжувалась **передплата повнотекстових БД**:

- Ліга – Еліт (4 робочих місця) - 470 звернень по академії;
- Реферативні БД ВІНІТІ.(на CD).

Детальніше про формування повнотекстових баз даних див. розділ «Інноваційні технології. Автоматизація бібліотечних процесів.».

Інформаційні запити користувачів бібліотеки з кожним роком розширюються, тому співробітники бібліотеки активно освоюють і рекомендують для використання **Інтернет - ресурси**, що значно підвищує інформаційний потенціал обслуговування.

Використання Інтернету надає можливість пропагувати і рекламувати власні ресурси, основним з яких є ЕК, представлений на сайті бібліотеки. Крім того, через сайт бібліотеки надаються тріал-доступи до іноземних баз даних. Інформацію про сайт бібліотеки див. в розділі «Інноваційні технології. Автоматизація бібліотечних процесів.».

Паралельно зі створенням і використанням електронних ресурсів продовжувалась робота по вдосконаленню **традиційних бібліографічних аналітичних картотек**.

В систематичній картотечі статей (СКС) в традиційному картковому варіанті продовжує наповнюватися розділ «Педагогіка», для якого заіндексовано, надруковано, і розставлено 1267 карток. Всього картотека містить 56598 карток. Інші розділи СКС поповнюються лише в ЕК.

Для картотеки «Праці вчених і співробітників УПА» складено, заіндексовано і розставлено 932 картки. Всього картотека містить 19777 карток. У 2009 р. вивчалась доцільність ведення паралельно традиційної картотеки «Праці вчених УПА» і аналогічної БД. Вирішено продовжувати наповнення карткової картотеки для «контрольного» збереження інформації.

З метою виявлення видань кафедр академії, які відсутні у фонді бібліотеки, продовжувалась робота зі списками видань викладачів академії, що відображені у звітах НДР кафедр за рік і подаються в електронному варіанті.

У минулому році велика увага приділялася удосконаленню **інформаційних послуг**. В інформаційній роботі бібліотека все більш орієнтується на електронні засоби комунікації. Активно використовуються можливості Інтернет і електронної пошти, ЕДД. У звітному році впроваджено в роботу віртуальні виставки, віртуальну довідку. З використанням новітніх технологій здійснюються всі форми інформаційної роботи: масової, групової, індивідуальної. Крім того, залишаються і традиційні форми роботи.

З метою масового інформування про нові надходження літератури до фонду бібліотеки було організовано:

- 6 «Днів інформації», «День аспіранта» (разом з філіями в мм. Артемівську, Слов'янську, Стаханові);
- 42 виставки нових надходжень;
- складено та передано на кафедри «Алфавітний покажчик періодичних видань, передплачених бібліотекою».

Крім того, інформацію про нові надходження користувачі отримують з ЕК, а також шляхом віртуальних презентацій нових надходжень, розміщених у розділі «Бібліотека рекомендує». У 2009 р. підготовлено 14 тематичних бібліографічних презентацій.

Групове інформування здійснювалось шляхом сканування та електронної доставки документів на кафедри змісту журналів, що замовлені кафедрами. (з 52 назв журналів, відправлено зміст з 356 номерів). Керівництву академії і на кафедри, які не мають електронної пошти, надсилалася оперативна сигнальна інформація (ОСІ) у вигляді ксерокопій змісту журналів з питань психології, економіки, енергетики. Таким чином, здійснювалось інформаційне забезпечення абонентів інформації в режимі ВРІ

– 21 кафедра. Матеріали, які надсилалися на кафедри, представлені на сайті бібліотеки в розділі «Бібліотека рекомендує: переглянути періодичні видання». На наступний рік планується продовження цієї роботи.

У звітному році було заплановано проведення 6 «Днів кафедр», проведено – 5. Заходи відбулися на кафедрах теоретичної і загальної електротехніки (квітень), креативної педагогіки і інтелектуальної власності (березень), систем управління технологічними процесами і об'єктами (грудень), 2 дні кафедри проведено на гірничому факультеті (м. Стаханов). «День кафедри» на кафедрі зварювального виробництва не відбувся з об'єктивних причин (об'єднання з кафедрою ТУЯМБ), його проведення заплановано на 2010 р. Також в наступному році заплановано проведення ще 3-х «Днів» на кафедрах:

- українознавства і політології (лютий);
- філософії і освітніх технологій (лютий);
- інтегрованих технологій в машинобудуванні та зварювальному виробництві (квітень);
- педагогіки та методики професійного навчання (жовтень).

На сайті бібліотеки створено нову рубрику «Фахівцеві з професійно-технічної освіти», де представлено законодавчі матеріали з питань профтехосвіти, перелік профільних сайтів, список літератури, яка є у фонді бібліотеки.

Індивідуальне інформування здійснювалось шляхом диференційованого обслуговування керівництва (ДОК) академії.

В режимі ДОК надавалася інформація з питань:

- вища освіта України: законодавство (Коваленко О.Е., ректор, Тарасюк А.П., проректор з навчальної роботи);
- розвиток і вдосконалення вищої освіти (Лобунець В.І., радник ректора);
- керівництво вищим навчальним закладом (Лазарєв М.І., проректор з наукової роботи);
- проблеми енергетики (Артюх С.Ф., почесний ректор);
- основні напрямки розвитку ринкової економіки підприємств (Лобунець В.І., радник ректора);
- комп'ютерні технології, САПР (Купріянов О.В., помічник проректора з питань автоматизації).

Усього в режимі ДОК обслуговувалось 6 користувачів. На наступний рік планується такий же склад користувачів.

Пріоритетними напрямками інформування професорсько-викладацького складу є проблеми педагогіки і психології вищої освіти та профтехосвіти. Керівництву академії систематично надавалася бібліографічна інформація з цих питань, на її основі щоквартально

склалися покажчики “Проблеми освіти”, які розміщені на сайті бібліотеки. В 2010 р. планується провести роботу по вдосконаленню бібліографічного покажчика: його структуру буде деталізовано і наповнення відбуватимосся в режимі ПЗ ІРБІС.

Протягом року всіма підрозділами бібліотеки здійснювалась **довідкова робота**. Виконання різних видів довідок - одна з складових роботи всіх обслуговуючих підрозділів бібліотеки. Це - фактографічні, адресно-бібліографічні, тематичні (усні й письмові) довідки, і довідки на уточнення бібліографічного опису. Крім того співробітники бібліотеки надають консультації користувачам біля каталогів.

Всіма підрозділами і філіями бібліотеки виконано 13094 довідок, з них тематичних – 4347, в автоматизованому режимі – 4112. Кількісні показники виконаних довідок у 2009 р. нижчі від показників 2008 р. у зв’язку з упорядкуванням обліку цієї роботи.

Тематичні довідки виконувалися за допомогою ЕК, інформаційно-правової БД «Ліга - Еліт», Інтернет-ресурсів, каталогів наукових бібліотек м. Харкова: ХДНБ ім. В.Г. Короленко, ЦНБ ХНУ ім. В.Н. Каразіна.

У 2009 р. опановано і впроваджено в роботу на сайті бібліотеки «віртуальну довідкову службу» - інформаційну службу бібліотеки, що виконує довідки за разовими запитами користувачів в режимі on-line. Роботу служби забезпечують фахівці ІБВ. Запити користувачів виконуються на основі фонду та баз даних бібліотеки УППА, глобальної мережі Інтернет. За час роботи віртуальної служби було виконано 19 довідок, включаючи тематичні, фактографічні і уточнюючі. На наступний рік передбачається пропагування серед користувачів цієї сервісної послуги в інформаційних заходах бібліотеки.

У 2009 р. проводилася робота з аспірантами, науковими співробітниками академії з питань редагування списків літератури до дисертацій та наукових публікацій. Було відредаговано 3 списки, які включають 424 джерела інформації українською, російською та іноземними мовами.

Як і в попередні роки, бібліотека брала участь у складанні «Зведеного каталогу періодичних видань», які надійшли до провідних бібліотек Харкова у 2008 р.», що створюється щороку ХДНБ ім. В.Г. Короленка. Участь бібліотеки у корпоративних проектах див. в розділі «Інноваційні технології. Автоматизація бібліотечних процесів.».

У 2009 р. продовжувалась **науково-бібліографічна діяльність**, яка включала складання біобібліографічних, бібліографічних посібників та рекомендаційних списків літератури.

Підготовлено і видано біобібліографічний покажчик до ювілею ректора академії «Коваленко Олена Едуардівна. До 50-річчя від дня народження». Покажчик представлено на конкурс «Бібліотекар року» у номінації «За кращий бібліографічний покажчик».

Підготовлений до видання науково-допоміжний покажчик «Технології навчання в системі вищої професійної освіти» (749 джерел), який буде видано у 2010 р.

Складено:

- бібліографічний покажчик «Проблеми освіти»: 4 вип. (упоряд. Н.Л. Панасенко);
- інформаційні покажчики (3):
 1. Алфавітний покажчик періодичних видань, передплачених бібліотекою УПА на 1 півріччя 2008 р. (упоряд. Єршоміна О.І.);
 2. Алфавітний покажчик періодичних видань, передплачених бібліотекою УПА на 2-ге півріччя 2008 р. (упоряд. Єршоміна О.І.);
 3. Алфавітний покажчик періодичних видань., отриманих бібліотекою УПА в 2007 р. (для „Зведеного покажчика періодичних видань, отриманих провідними бібліотеками м. Харкова в 2008 р.”, який з його електронною версією передається до інформаційно-бібліографічного відділу ХДНБ ім. В.Г. Короленка) (упоряд. Рибальченко О.М.);
- рекомендаційні списки літератури (3):
 1. Маркетингові дослідження ринку праці спеціалістів: реком. список літ. /Упоряд. Н.Л. Панасенко. – Х., 2009. – 3 с. (56 назв.);
 2. Оптимізаційні моделі розвитку електричних систем: реком. список літ. /Упоряд. Н.Л. Панасенко. – Х., 2009. – 2 с. (36 назви);
 3. Сучасні освітні технології: реком. список літ. / Упоряд. Н.Л.Панасенко. – Х., 2009. – 4с. (74 назви).

На 2010 р. планується

- видати вже підготовлений до друку науково-допоміжний покажчик «Технології навчання в системі вищої професійної освіти».

- підготувати та видати:

- біобібліографічні покажчики праць до ювілейних дат видатних професорів УПА:
 - доктора фіз.-мат. наук, проф. Литвина О.М.
 - канд. фіз.-мат. наук, доц. Шкілька А.М.
 - канд. техн. наук, доц. Посторонка А.І.
- бібліографічний покажчик «Проблеми освіти» (в 4-х вип.);
- інформаційні покажчики періодичних видань (3);

- науково-допоміжний показчик «Інноваційні підходи в навчанні і вихованні студентів».

Традиційним напрямком роботи бібліотеки є сприяння підвищенню інформаційної компетентності студентів, **пропаганда бібліотечно-бібліографічних знань**. Вміння оперативно знаходити інформацію, оцінювати її і ефективно використовувати є необхідною навичкою для професіонала будь-якої галузі.

Заняття з «Основ інформаційної культури» проводились, як і у попередні роки за домовленістю з викладачами курсу «Введення до фаху» для студентів 1 курсу денної форми навчання. Заняття проходили за 2-х годинною програмою, яка передбачає знайомство студентів з бібліотекою, її пошуковим апаратом, правилами бібліографічного опису документів, екскурсію по бібліотеці. У 2009 р. бібліотекою разом філіями прочитано для студентів 62 години лекцій.

- Центральною бібліотекою – 50 годин лекцій;
- бібліотеками філій – 12 годин лекцій.

Слід відзначити, що в роботі по формуванню інформаційної культури користувачів бібліотека використовує новітні інформаційні технології.

Доопрацьовано слайд-лекцію «Основи інформаційної культури» для студентів. Така наочна форма проведення занять значно ефективніша. Поруч з візуальною демонстрацією основних складових аспектів інформаційної культури, студентам пропонується також віртуальна екскурсія по бібліотеці – знайомство з усіма структурними її підрозділами, їхніми функціями і основними завданнями по обслуговуванню читачів.

Підвищенню інформаційної компетентності користувачів сприяє диференційована система навчання, яка, крім занять зі студентами 1-го курсу, передбачає лекції для бакалаврів і магістрів, організацію цілеспрямованого навчання аспірантів, проведення «Днів бібліотеки» на кафедрах академії. Розроблено слайд-лекції:

- для магістрів, аспірантів - «Інформаційна компетентність молодого науковця»
- для викладачів – «Інновації в бібліотеці і навчальний процес ВНЗ».

Проведено заняття для магістрів (2 год.) і аспірантів (2 год.)

Для самостійного опанування основ інформаційної культури для студентів заочної форми навчання на сайті академії в розділі «Дистанційна освіта» представлені навчальні презентації в програмі Power Point: Ч.1. [«Бібліотека УПА і її інформаційні ресурси»](#), Ч.2 [«Бібліографія як основа наукового етикету»](#), Ч.3. [«Робота з електронними ресурсами бібліотеки»](#), а також - тестові завдання для самоперевірки знань. Тести відредаговані для контролю знань, що розміщені на сайті академії в розділі «Дистанційна освіта». Матеріал подано для участі в конкурсі «Бібліотекар року» в

номінації «За розробку та впровадження заходів з підвищення інформаційної культури користувачів».

Інформаційно-бібліографічна робота у 2010 р., як і у попередньому, буде спрямована на вдосконалення інформаційного забезпечення та бібліографічного обслуговування всіх категорій користувачів. Для виконання цього завдання передбачаються такі заходи:

- створювати власні інформаційні ресурси: бібліографічні картотеки, проблемно-орієнтовані і повнотекстові бази даних;
- підвищувати інформаційну якість ДБФ шляхом його поповнення сучасними довідковими, енциклопедичними і інформаційними виданнями як на традиційних так і електронних носіях;
- розширювати номенклатуру нових інформаційно-бібліографічних послуг, надавати можливість використання власних інформаційних ресурсів і ресурсів Internet користувачам бібліотеки;
- вдосконалювати інформаційне обслуговування професорсько-викладацького складу академії, використовуючи можливості нових технологій, надавати тріал-доступи до науково-інформаційних ресурсів;
- застосовувати нові інформаційні технології під час проведення занять зі студентами перших курсів для набуття ними навичок інформаційної культури шляхом пошуку інформації з використанням АБІС «ІРБІС» і електронних ресурсів академії;
- вивчати інформаційні запити користувачів бібліотеки і ступінь їх задоволення;
- рекламувати електронні ресурси бібліотеки на кафедрах і серед студентів академії, систематично оновлювати інформацію на сайті бібліотеки;
- розвивати співробітництво з бібліотеками педагогічного профілю з проблем корпоративної роботи по створюванню бібліографічних й повнотекстових БД та шляхом обміну вторинними ресурсами.

ФОРМУВАННЯ ФОНДУ.

Удосконалення вищої освіти, зміни в навчальних планах, введення нових дисциплін поставили перед бібліотекою академії завдання проблемно-орієнтованого формування фонду та своєчасного забезпечення літературою навчального і наукового процесу. Формування фондів – основний аспект діяльності бібліотеки, ефективність якого визначається такими показниками:

- кількістю назв і примірників документів, включаючи електронні видання;
- кількістю нових надходжень (назв і примірників);
- рівнем відповідності фондів запитам користувачів.

Протягом року до фондів бібліотеки **надійшло 12099 прим.** (2013 назв) нових видань, в т.ч.:

у центральну бібліотеку - 8187 прим. (1229 назв)

до бібліотек - філій – 3685 прим. (784 назви), з них:

- на електротехнологічний факультет

м. Артемівськ – 1764 прим. (341 назва)

м. Слов'янськ – 891 прим. (131 назва)

- на гірничий факультет (м. Стаханов) – 1030 прим. (312 назв).

На жаль, у звітному році у зв'язку з подорожчанням видань дещо зменшилась кількість нових надходжень у порівнянні з попередніми роками:

<u>2007 р.</u>	<u>2008 р.</u>	<u>2009 р.</u>
12592 прим.	14984 прим.	12099 прим.

Всього на оплату книг академією було перераховано **229838 грн. 82 коп.**, в т.ч.:

- для центральної бібліотеки – 207670 грн. 33 коп.

- для бібліотек - філій на факультетах – 22168 грн. 49 коп.

- електротехнологічний факультет:

м. Артемівськ - 17841 грн.

м. Слов'янськ - 4327 грн. 49 коп.

Разом з тим, продовжується активне вилучення літератури з фондів всіх підрозділів фондотримачів і філій. Протягом року **вилучено 16039 прим.** Основна причина списання – морально застаріла література. Детальніше див. розділ «Організація та збереження фондів».

Рух фонду за останні роки:

Назва показника/ рік	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.
Надійшло (прим.)	16307	12592	14984	11872
Вилучено (прим.)	18360	13307	25165	16039
Фонд складає (прим.)	914175	913730	903549	899609

Таким чином, зберігається тенденція зменшення фондів бібліотеки.

Станом на 01.01 2010 р. фонди бібліотеки складають 899609 прим.:

- центральна бібліотека – 603345 прим./1206 електронні видання
- бібліотеки - філії при факультетах – 295058 прим.
 - електротехнологічний факультет:
 - м. Артемівськ – 23689 прим.
 - м. Слов'янськ – 20130 прим.
 - гірничий факультет (м. Стаханов) – 251239 прим.

Склад фонду у відсотковому (%) відношенні за цільовим призначенням від загальної кількості фонду:

Назва показника/ рік	% від фонду	% від нових надходжень
навчальні видання	71,2	73
наукові видання	18,6	25,5
літературно-художні видання	4,7	0,9

Середня екземплярність придбаної за рік літератури – 5,9 прим.

Надходження літератури у розрахунку на одного студента:

- із загальної кількості надходжень складає 1,14 прим.

в т.ч.

- навчальних видань – 0,83 прим.
- наукових видань – 0,29 прим.

У минулому році центральною бібліотекою оформлено передплату на 1-е півріччя:

- газет – 29 комплектів (21 назва),
- журналів – 120 комплектів (117 назв).

Українські видання:

- газет – 29 комплектів, 21 назва,
- журналів – 86 комплектів, 81 назва.

Російські видання:

- журналів – 34 комплекти, 34 назви.

На передплату періодичних видань перераховано **114086 грн. 94 коп.**, в т. ч.:

- для центральної бібліотеки – 99745 грн. 94 коп.
- для бібліотек - філій при факультетах – 14341 грн.:

електротехнологічний факультет:

м. Артемівськ – 12610 грн.

м. Слов'янськ – 1731 грн.

Бібліотеці гірничого факультету (м. Стаханов) у звітному році зовсім не виділено коштів на придбання літератури.

Основними джерелами поповнення фонду були:

- передача літератури з центральної бібліотеки - 286 прим.
- поповнення від редакційно-видавничого відділу - 605 прим.
- поповнення безкоштовно від МОН України - 75 прим.
- замість втрачених видань - 64 прим.

Основні джерела надходжень літератури до фонду центральної бібліотеки у 2009 р. складають:

Джерела надходження друкованих видань	2008 р.		2009 р.	
	прим.	%	прим.	%
за рахунок коштів академії	5676	55	4850	59,2
отримано від редакційно-видавничого відділу академії	-	-	90	1,2
в дар від юридичних і фізичних осіб	1952	19	2458	30
безкоштовно від МОН України	1713	16	26	0,3
замість втрачених користувачами	255	2,5	294	3,6
в результаті книгообміну	681	6,5	469	5,7

За рахунок коштів академії протягом року було придбано 4850 прим., з яких підручники становлять 2814 прим., а видань, що складають небалансову частину фонду – 2036 прим. (з них 1022 прим. - періодичні видання).

У звітному році функції редакційно-видавничого відділу академії по виданню внутрішньовузівських видань перейшли до лабораторії при кафедрі поліграфічного виробництва. Всього у 2009 р. бібліотека отримала 1892 прим. методичних внутрішньовузівських видань.

Поповнення фонду бібліотеки у звітному році було також за рахунок переданої в дар від юридичних та фізичних осіб літератури. Ця кількість становить 2458 прим., з яких внутрішньовузівські видання складають 1205 прим., а 1253 прим. – це підручники, навчальні посібники, наукова та художня література.

На жаль, протягом 2009 р. до фонду бібліотеки згідно з замовленням до “Плану випуску навчальної літератури...” за підтримки МОН України надійшло тільки 26 прим. книг суспільно-політичного характеру і жодного підручника.

Взамін втрачених читачами видань (294 прим.) протягом року було поповнено 276 прим. – підручників, 18 прим. – внутрішньовузівських видань.

Одним з джерел поповнення фонду є книгообмін. Протягом року до 13 бібліотек України відправлені листи-пропозиції з переліком видань **обмінного фонду (ОФ)**. Налагоджено зв'язки з книгообміну з бібліотеками:

- Тернопільського національного педагогічного університету;
- Державної льотної академії України (м. Кіровоград);
- Харківського національного аерокосмічного університету ім. М.Є.

Жуковського «ХАІ»;

- Севастопольського національного технічного університету;
- Харківського національного університету радіоелектроніки;
- Національного фармацевтичного університету;
- Кіровоградського національного технічного університету;
- Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна;
- Харківського національного педагогічного університету ім. Г.

Сковороди;

- ЦНГІ (центр науково-гуманітарної інформації) Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія» та Харківською обласною універсальною науковою бібліотекою, Харківською державною науковою бібліотекою ім. В.Г. Короленка, Дніпропетровською обласною універсальною науковою бібліотекою.

Всього з обмінного фонду до цих бібліотек у 2009 р. було надіслано згідно з замовленням 122 видання, взамін по книгообміну отримано – 469 книг навчального і наукового характеру (400 прим. – автореферати), які були прийняті до основного фонду бібліотеки.

2008 р.			2009 р.		
надійшло до ОФ (прим.)	передано в інші фонди (прим.)	складає на 01.01.2009 р.	надійшло до ОФ (прим.)	передано в інші фонди (прим.)	складає на 01.01.2010 р.
311	136	1157	156	122	1191

Станом на 01.01.2010 р. **обмінний фонд складає 1191 прим.** Роботу по книгообміну планується продовжити у 2010 р.

Якість формування фондів значною мірою залежить від стану **книгозабезпеченості навчальних дисциплін.** У звітному році аналізу книгозабезпеченості приділялась значна увага, що пов'язано, в першу чергу, з акредитацією спеціальностей. Було замовлено кафедрами значну кількість підручників з дисциплін за спеціальностями, що акредитуються. Але 21% дисциплін залишаються незабезпеченими, 23% дисциплін – малозабезпеченими, або забезпеченими окремими параграфами або розділами з існуючих підручників. Протягом року в академії отримали ліцензію про акредитацію 16 спеціальностей академії.

На кінець 2009 р. покращилось становище у порівнянні з 2008 р. по книгозабезпеченості таких дисциплін, як:

- стратегічне управління підприємством (кафедра “Економіки промислових підприємств”);
- філософські проблеми наукового пізнання (кафедра “Філософії освітніх технологій”);
- телекомунікаційні системи та мережі, WEB-технології, оптимізація АСК, автоматизовані системи управління спец. призначення (кафедра “Систем управління і автоматизації промислових установок”);
- мікроконтролери в пристроях радіотехніки і засобах телекомунікацій, надійність систем контролю та діагностики, технічне обслуговування та експлуатація РЕА, інформаційно-програмне забезпечення систем РЕА (кафедра “Радіоелектроніки та комп'ютерних систем”);
- управління освітою, управління вищим навчальним закладом (кафедра “Педагогіки та методики професійного навчання”);
- сертифікація продукції та забезпечення якості (кафедра “Інтегрованих технологій в машинобудуванні”);
- технологія інструментального виробництва, теорія різання конструкційних матеріалів. (кафедра “Металоріжучого обладнання і транспортних систем”).

Протягом минулого року у зв'язку з акредитацією було доукомплектовано такі дисципліни:

- статистичні методи дослідження електромеханічних систем;
- управління інвестиційними проектами;
- культурологія;
- основи інтелектуальної власності;
- автоматизовані системи організаційного управління.

Але не зважаючи на те, що фонди бібліотеки стали більше поповнюватися новими виданнями, літератури не вистачає, щоб задовольнити якомога більше інформаційних потреб студентів **старших курсів**. Недостатньо забезпеченими залишаються дисципліни кафедри «Технології легкої промисловості», дисципліна «Скульптура та пластична анатомія», кафедри «Охорона праці, стандартизація та сертифікація», незабезпечені літературою дисципліни «Аудит якості», «Безпека надійності антропотехнічних систем».

Як і в попередні роки, недостатньо укомплектованими залишаються фонди таких дисциплін, як: психологія, основи педагогіки, правознавство, обладнання швейних підприємств, інформатика.

Недостатньо забезпеченими навчальною літературою залишаються такі дисципліни: ділова українська мова, соціологія, риторика, конструювання одягу, системне програмування, стратегічний маркетинг, методи та технічні засоби діагностики електрообладнання, прилади та засоби контролю параметрів середовища існування та інші.

Зовсім незабезпечені навчальною літературою нововведені дисципліни, такі як:

- інформаційні системи для дослідження, автоматичне управління частотою і потужністю в енергосистемах (кафедра «Електроенергетики»);
- принципи розробки енергозберігаючого хімічного обладнання, методи енергозбереження в сучасних хімічних технологіях (кафедра «Хімії, хімічної та харчової технології»);
- математичні основи та методи наукових досліджень, схемотехніка в електроприводі, нові фізичні та математичні методи управління вимірювання та контролю електромеханічних систем (кафедра «Систем управління і автоматизації промислових установок»).

Повноцінний аналіз книгозабезпеченості, отримання об'єктивної та повної інформації із забезпеченості окремих дисциплін, формування необхідної звітної інформації можливі тільки при коректному формуванні БД «Книгозабезпеченість». Щорічно проводиться редагування цієї БД згідно з навчальними планами академії. У 2009 р. робота по редагуванню БД була призупинена у зв'язку з проблемами, що виникли у програмному забезпеченні. Робота по редагуванню навчальних планів виконана лише на

45%. З 01.12.2009 р. БД «Книгозабезпеченість» відокремлена від ЕК і доступна тільки для редагування.

У 2009 р. в академії було проведено реорганізацію (об'єднання) кафедр:

- кафедра “Вищої математики” об'єдналась з кафедрою “Прикладної математики”, назва об'єднаної кафедри - “Вищої та прикладної математики”;

- кафедра “Зварювального виробництва” об'єдналась з кафедрою “Технологій та управління якістю в машинобудуванні”, назва об'єднаної кафедри - “Інтегрованих технологій в машинобудуванні та зварювальному виробництві”;

- кафедра “Промислового та автомобільного транспорту” об'єдналась з кафедрою “Автоматизованого виробництва в машинобудуванні”, назва об'єднаної кафедри - “Металоріжучого обладнання і транспортних систем”.

Реорганізація кафедр вимагає відповідних змін у БД “Книгозабезпеченість” та картотеках навчально-методичної літератури.

На 2010 р. планується продовжити редагування БД «Книгозабезпеченість».

У звітному році за рекомендаціями центральної бібліотеки (зав. відділом обслуговування навчальною літературою Панаріна О.С) у бібліотеках-філіях створено картотеки книгозабезпеченості в традиційній картковій формі, що буде сприяти орієнтованому формуванню їх фондів та підвищенню якості забезпечення літературою навчального процесу.

Узагальнюючи стан книгозабезпеченості, слід відзначити, що поставлене завдання найбільш повного та якісного задоволення читацьких запитів ускладнюється відсутністю достатньої кількості нової літератури з багатьох дисциплін та повної незабезпеченості окремих дисциплін навчальною літературою.

Підвищенню задоволення інформаційних потреб користувачів сприяло формування електронних ресурсів. Див. розділ «Інноваційна робота. Автоматизація бібліотечних процесів».

Протягом року здійснювався облік всіх видань, що надійшли до бібліотеки. Бібліотекам-філіям надана методична допомога з питань обліку.

Облік нових надходжень до центральної бібліотеки здійснювався в автоматизованому режимі в АРМі «Комплектатор» АБІС «ІРБІС-32»:

1. періодичні видання:

- оформлення передплати в інтерфейсі «Подписка»;
- реєстрація нових надходжень журналів та газет в інтерфейсі «Поступление».

2. нові надходження до фонду:

- опис нової партії для КСО в інтерфейсі «Поступление» , «Новая запись»;

- введення опису книг у такі поля: «Библиография», «Коды», «Сведения о экземплярах», «Книгообеспеченность»;
- кодування штрих-етикетками в полі «Сведения о экземплярах»;
- роздрукування сторінок для інвентарної книги.

3. штрих-кодування видань:

- кодування штрих-етикетками в полі «Сведения о экземплярах» нових надходжень.

Крім того, протягом року в АРМі «Каталогизатор» велися такі роботи:

- кодування штрих-етикетками в полі «Сведения о экземплярах» видань ретровведення;
- завершено роботу по кодуванню штрих-етикетками всього фонду внутрішньовузівських видань абонементу обслуговування навчальною літературою № 2;
- штрих-кодування введеної раніше ретроспективної частини фонду, яка не була за штрих-кодована (з полиць наукового абонементу);
- розпочато роботу по штрих-кодуванню підсобного фонду інформаційно-бібліографічного відділу;
- редагування електронного каталогу в системі пошуку в таких розділах:
 - «Ключевые слова» - виправлення граматичних помилок;
 - «ВУЗ: фак-сем-спец/Каф/Дисц» - редагування згідно з навчальними планами назв дисциплін, контингенту (номер спеціальності, семестр, форма навчання) та паралельно наповнення книгозабезпеченості дисциплін;
 - редагування в полі «Язык» мови основного тексту;
 - в полі «Автор-сотрудник» - редагування прізвищ викладачів академії через авторитетний файл літер «В» - «Я».
- відредаговано в полі «Коды. Характер документа.» в електронному каталозі навчальні видання з позначкою «Рекомендовано МОН України»;
- вилучено з електронного каталогу згідно з актами на списання номерів журналів в полі «Кумуляция».

Списання видань з електронного каталогу не працює в автоматизованому режимі, тому що ще не завершено ретровведення фонду.

На наступний рік планується робота в програмі «ІРБІС»:

- вести реєстрацію періодичних видань з їх штрих-кодуванням;
- вести облік усіх нових надходжень з їх штрих-кодуванням;

- опанувати друкування сторінок ч. 1 КСО «Надходження»;
- закінчити роботу по штрих-кодуванню фонду інформаційно-бібліографічного відділу та фонду ОрМС;

В цілому по роботі з формування фондів передбачається:

- вдосконалення взаємодії з кафедрами та іншими підрозділами академії з питань формування і використання фонду;
- орієнтоване формування фонду з урахуванням даних книгозабезпеченості навчальних дисциплін і укомплектованості окремих розділів фонду;
- комплектування фонду на електронних носіях;
- продовження книгообміну з бібліотеками вищих навчальних закладів з профілю академії;
- вилучення з фонду морально застарілої літератури, журналів згідно з визначеними термінами зберігання;
- подальше опанування можливостей Інтернет-технологій в роботі з книготорговими установами, передплатними агенціями, з підрозділами академії.

НАУКОВЕ ОПРАЦЮВАННЯ ДОКУМЕНТІВ. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОШУКОВОГО АПАРАТУ.

Створення ефективної системи бібліотечно-інформаційного обслуговування навчально-педагогічного та наукового процесів вищого навчального закладу неможливо без ведення, оновлення та удосконалення довідково-пошукового апарату бібліотеки. Тому цей напрямок роботи залишається одним з основних в діяльності бібліотеки академії.

До складу довідково-пошукового апарату (ДПА) бібліотеки входять:

Каталоги:

- Електронний каталог (БД в АБІС “ІРБІС-32”)
- Генеральний алфавітний каталог
- Генеральний систематичний каталог
- Каталог періодичних видань
- Каталог авторефератів та дисертацій
- Каталог іноземної літератури
- Каталог звітів про науково-дослідну роботу (НДР)
- Нумераційний каталог державних стандартів (ДСТУ)

- Алфавітний (центральный читальний зал, абонементи №1, 3) та систематичний каталог на підсобні фонди (абонемент №3)
- Алфавітний та систематичний каталоги, каталог періодичних видань у бібліотеках-філіях.

Картотеки:

- Систематична картотека статей (СКС)
- Картотека назв художніх творів
- Картотека навчально-методичних видань
- Систематична картотека статей у бібліотеці-філії електротехнологічного факультету (м. Артемівськ).

Наукове опрацювання документів включає процеси аналітико-синтетичної обробки документів, організації, ведення і редагування каталогів, управління системою каталогів, технологічними процесами каталогізації.

Слід відзначити, що в бібліотеці, крім бібліотек-філій, здійснюється централізоване опрацювання всіх нових надходжень та забезпечується систематичне редагування як традиційного ДПА, так і електронного. Бібліотекам-філіям електротехнологічного та гірничого факультетів надається методична допомога та консультації з питань ведення ДПА.

Під впливом нових інформаційних технологій традиційні бібліографічні, а також службові картотеки поступово згортаються і перетворюються на бази даних ЕК.

Як і в попередні роки, значна увага приділялася веденню ЕК, що відображає фонди центральної бібліотеки в цілому. ЕК бібліотеки ведеться з 1999 р.

Станом на 01.01.2010 р. обсяг ЕК складає 58730 записів., в т.ч.:

- на книги – 22103 записи;
- на аналітичні статті – 19414 записів;
- назв газет і журналів – 398 записи;
- окремі номери газет і журналів - 16403 записи;
- інші типи/види видань – 412 записи;

У 2009 р. до ЕК внесено нових надходжень:

назв	-	1003
кількість примірників	-	4550
аналітичних записів	-	3589

У минулому році продовжувалась робота з ретроспективного введення до ЕК фонду абонементу наукової літератури. У 2009 р. ретровведення складало:

назв	-	1112
примірників	-	2476.

Динаміка поповнення ЕК за останні 3 роки:

№ п/п	Поповнення ЕК	2007 р.	2008 р.	2009 р.	Всього
1.	Нові надходження (назв/прим.)	926/7195	1279/4029	1003/4550	3194/15774
2.	Ретровведення (назв/прим.)	1718/3243	982/3485	1112/2476	3812/9204
3.	Аналітичні записи	3640	3677	3589	10906

Протягом 2009 р. ЕК поповнився на **8026 записів**.

Однією з функцій ЕК є максимально повне відображення у електронних записах інтелектуальних характеристик документів. Тому, велика увага приділялася роботі зі створення і редагування предметних рубрик. Процес редагування рубрик включав таку роботу:

- об'єднання подібних за змістом, але сформульованих по-різному рубрик;
- трансформування рубрик з метою винесення таких слів, як «історія» в кінець рубрики для більш ефективного пошуку;
- деталізація рубрик, які охоплюють дуже широкі поняття;
- уточнення відомостей і доведення персональних рубрик до єдиного зразка та інші.

На кінець року редагування предметних рубрик закінчено.

Протягом року продовжувалась робота по редагуванню записів ЕК, а саме:

- редагування аналітичних записів із збірників матеріалів студентських конференцій;
- редагування аналітичних записів із журналів «Нові технології навчання», «Інформаційний вісник. Вища школа»;
- розподіл видань за підрозділами бібліотеки (відредаговано 1264 назви 2269 прим.);
- щорічне редагування даних книгозабезпеченості (всього дисциплін - 986).

ЕК містить дані книгозабезпеченості дисциплін навчальною літературою. Але на кінець року ця БД відключена від ЕК і доступна тільки для редагування записів. Дані книгозабезпеченості навчальних дисциплін можна переглянути на сайті в Рубрикаторі «Кафедра – дисципліна». Детальніше див. розділ «Інноваційні технології. Автоматизація бібліотечних процесів».

ЕК представлений на сайті бібліотеки, що розташований як на порталі академії в локальній мережі академії, так і в мережі Інтернет.

На 2010 р. планується перехід на АБІС “ІРБІС-64” і поточне редагування зконвертованої БД.

Крім того, пріоритетним напрямком на наступний рік залишається поповнення та удосконалення процесів введення інформації до ЕК:

- введення нових надходжень (1000 – 1200 назв);
- введення ретроспективної частини фонду абонементу наукової літератури (1000 – 1300 назв);
- опис мережевого повнотекстового ресурсу з БД “Видання кафедр”, що надійшли у 2009 р.;
- аналітичний розпис статей (за планом роботи ІБВ).

У звітному році продовжувалась робота по веденню традиційного бібліотечного довідково-пошукового апарату, який не втрачає своєї актуальності і активно використовується користувачами.

Поповнення та списання з карткових каталогів та картотек.

У звітному році продубльовано та розставлено до каталогів та картотек центральної бібліотеки 4281 картка, з них:

до ГАК	-	1270 карт. (855 – основного; 415 – додаткового)
до ГСК	-	1194 карт.
до АК Ч/З	-	912 карт.
до АК Абон. №1	-	82 карт.
до АК і СК Абон. №3	-	335 карт.
ІБВ	-	84 карт.
ОрМсектор	-	23 карт.
картотека книгозабезпечення	-	246 карт.
картотека методичних вказівок	-	75 карт.
каталог періодичних видань	-	5 карт.

Наповнення каталогів центральної бібліотеки за останні три роки:

№п/п	Назва показника/рік	2007 р.	2008 р.	2009 р.	Всього:
1.	Нові надходження (назв)	1078	1045	989	3112
2.	Поповнення каталогів та картотек (карток)	4690	4549	6157	15396

У звітному році вилучено:

- з ГАК – 1089 карток
- з ГСК – 822 картки.

Станом на 01.01.2010 р.: обсяг ГАК складає 126 238 карток
обсяг ГСК складає 103180 карток

У звітному році відредагровано:

- 1500 карток ГСК - розділ ББК 67 Право (шухляди №14, 15);
- надана допомога співробітникам центрального читального залу з упорядкування Нумераційного каталогу ДСТУ: здійснено поповнення каталогу картками на відсутні бібліографічні описи стандартів.

Поповнення довідково-пошукового апарату бібліотек - філій:

- Електротехнологічний факультет (м. Артемівськ) – 713 карт.
- -//- (м. Слов'янськ) – 301 карт.
- Гірничий факультет (м. Стаханов) – 698 карт.

Всього – 1712 карт.

У минулому році здійснена перевірка стану каталогів бібліотек-філій в мм. Артемівськ і Слов'янськ, їм надана методична допомога у вигляді рекомендацій.

Наукова та технічна обробка нових надходжень.

За звітний рік:

- засистематизовано - 855 назв;
- надруковано і вліто до каталогів – 4281 карт.;
- оформлено:
 - книжкових формулярів - 6157 форм.;
 - топокарток - 4550 карт.

Всі нові надходження до фонду центральної бібліотеки оброблені штрих-кодами. Крім того, у 2009 р. продовжувалась робота зі штрих-кодування фонду абонементу наукової літератури. Детальніше див. у розділі «Організація та збереження фонду».

Зусилля бібліотеки, її філій з наукової та технічної обробки літератури у 2010 р. будуть спрямовані на забезпечення оперативної обробки нових надходжень, відображення їх у традиційній системі каталогів та картотек, електронних БД, удосконалення пошукового апарату ЕК. Передбачається:

- опрацювати усі надходження (обсягом 1000 - 1200 назв);
- продовжити введення до ЕК ретроспективної частини фонду наукового абонементу (обсягом 1000 - 1300 назв);

- продовжити опис мережевого ресурсу та поєднання бібліографічних записів навчально-методичних видань кафедр з повнотекстовою БД.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ФОНДУ

Збереження бібліотечних фондів розглядається сьогодні як багатогранна проблема. На бібліотеку покладається двоєдина функція зберігати накопичені фонди та забезпечувати до них доступ. Створення раціональної системи організації фонду та оптимального режиму його використання забезпечує повноту, якість та оперативність обслуговування користувачів. Тому цьому напрямку роботи приділялась значна увага.

Протягом року до бібліотеки **надійшло 12099 прим., вилучено 16039 прим.** Станом на **01.01.2010 р.** загальний фонд бібліотеки складає **899609 прим.**

На жаль, у звітному році надходження нової літератури менше ніж списання, тому зберігається тенденція зменшення фонду:

<u>2005 р.</u>	<u>2007 р.</u>	<u>2008 р.</u>	<u>2009 р.</u>
916228 прим.	913730 прим.	903549 прим.	899609 прим.

З метою подальшої оптимізації формування фонду, як і в попередні роки, здійснювався перерозподіл літератури між підрозділами бібліотеки і цей перерозподіл на кінець року досяг 1921 прим.

Продовжувалась робота, розпочата у 2007 р., по виділенню із загального фонду бібліотеки **рідкісних книг**. Книги відбиралися з фонду абонементу наукової літератури, який знаходиться у книгосховищі (Померки, 27). Перевезено 1242 прим. науково-технічної літератури. Після перевірки на дублетність та консультацій з викладачами література розміщена у фонді абонементу. Передбачається перевезти зі книгосховища у наступному році ще 3000 прим. Відібрано й розставлено на полицях абонементу 155 прим. рідкісної книги. Це – наукова і науково-технічна література до 1945 р. видання, яка не втратила свою актуальність і наукову цінність.

На 2010 р. планується розробити систему реєстрації і обліку цих видань, інструкцію по організації фонду рідкісних видань, положення про фонд рідкісної книги.

Як і в попередні роки, у звітному році здійснювався комплекс робіт, що сприяв вдосконаленню організації фонду та його оперативному використанню, у т.ч.:

- систематично здійснювалася розстановка нової та поверненої читачами літератури (абонементи, читальний зал, ІБВ);
- проводилась перевірка правильності розстановки літератури (абонементи);
- оптимізувалося розміщення окремих частин фонду (абонементи, читальний зал);
- упорядковано фонд держстандартів у читальному залі;
- оновлювалось оформлення фонду, в т.ч. стелажних та поличних покажчиків та роздільників (абонементи, читальний зал).

Однак, у підтримці фонду в належному стані відчуються значні труднощі: всі книгосховища залишаються перевантаженими, відсутні площі для розміщення нової літератури, потребує покращення умов для зберігання літератури, яка знаходиться у науковому корпусі (Померки, 27). Все це негативно впливає на якість обслуговування користувачів та стан зберігання фонду.

З метою подальшої оптимізації формування фонду відповідно до “Перспективного плану роботи з фондом на 2006 – 2010 р.р.” протягом звітнього року здійснювався аналіз використання окремих частин фонду. Так, **відділом обслуговування навчальною літературою** продовжувалась робота по вилученню з фонду застарілої навчально-методичної літератури. За погодженням з кафедрами було вилучено з фонду і списано 38 назв (3879 прим.) цих видань.

Крім того, з профілю 3-х кафедр: креативної педагогіки та інтелектуальної власності, теоретичної та загальної електротехніки, систем управління і автоматизації промислових установ було відібрано зразки 110 назв підручників та 51 назва навчально-методичних видань, які не користувались попитом. Зразки відібраних видань були передані відповідним кафедрам для прийняття рішення стосовно їх подальшого використання. Відповідно до висновків 2-х кафедр всі підручники рекомендовані для подальшого використання, 8 назв навчально-методичних видань (1326 прим.) оформлені до списання. По кафедрі “Систем управління...” робота ще не завершена. На початку 2010 р. кафедра надасть бібліотеці свої рекомендації щодо використання відібраних видань.

У фондах абонементів відділу навчальної літератури зроблені посилання на ті частини фонду, література з яких пройшла рекласифікацію відповідно до таблиць класифікації ББК та УДК. Ця робота була проведена і бібліотеками-філіями.

У зв’язку з ліквідацією **навчально-консультаційного центру (НКЦ)** в м. Донецьку відбулася передача 280 прим. до фонду навчального абонементу №2. Співробітником відділу книгозберігання Животовою С.П. зроблена перевірка фонду НКЦ, оформлено відповідний акт перевірки, виявлена нестача (2 прим.) - акт №33 від 20.08.09, оформлено заміну втраченої літератури.

Фонди пунктів видачі літератури при НКЦ складають:

- м. Енергодар – 3531 прим.
з них книг – 1439 прим.
внутрішньовузівських видань – 2092 прим.
- м. Кривий Ріг – 1216 прим.
з них книг – 657 прим.
внутрішньовузівських видань – 559 прим.

Відділом наукової літератури протягом 2009 р.:

- з метою передачі в інші підрозділи та списання здійснено перегляд 25 тис. суспільно-політичних видань, знято з полиць і звірено з ГАК, відібрано для списання 1650 прим.;
- відібрано та списано за термінами зберігання 2417 прим. періодичних видань;
- продовжувалось штрих-кодування фонду абонементу, заштриховано 6960 прим.

Значна робота проведена з фондом центрального **читального залу**:

- організовано відкритий доступ до періодичних видань;
- звірено з ГАК і перешифровано книги розділів “Техніка безпеки” і «Риторика» з УДК на ББК та перестановка їх до розділів ББК 65.248; 83.7;
- деталізовано розділи 74 “Педагогіка”, 664 “Харчова промисловість”, 63 “Історія”, 65 “Економіка”, 67 “Держава і право”, 687 “Швейна промисловість”;
- завершено реорганізацію розміщення фонду внутрішньовузівських видань: з нумераційного ряду вони були розміщені за назвами факультетів, кафедр, всередині кафедр – за алфавітом назв (нумераційну розстановку ліквідовано);
- продовжувалась робота з фондом держстандартів, звірено з нумераційним каталогом 100 прим. збірників держстандартів, списано і вилучено з фонду 1880 прим. стандартів, термін дії яких закінчився.

У звітному році дещо поповнився на 246 прим. фонд **інформаційно-бібліографічного відділу (ІБВ)** і станом на 01.01.20010 р. він складає **4032 прим.** Здійснено списання 21 комплектів газет та 206 книг застарілих за змістом.

За останні 2 роки до фонду ІБВ надійшло багато нових енциклопедій і статистичних довідників, довідників і словників з нововведених дисциплін, що дало змогу більш оперативно і якісно обслуговувати користувачів.

Значна робота по організації та збереженню фонду проведена **бібліотеками-філіями**. Так, в бібліотеці **електротехнологічного**

факультету (м. Артемівськ) значна увага приділялась раціональному розташуванню фонду, що сприяло покращенню його використання та збереження. Для навчально-методичних видань були виготовлені спеціальні картонні шухляди, в яких компактно розташовані ці видання. Для оформлення цієї частини фонду було самостійно виготовлено та оформлено 205 поличних роздільників.

Фонд періодичних видань бібліотеки-філії у звітному році поповнився роздільниками по роках, а фонд читального залу повністю оновлено поличними роздільниками. Крім того, література читального залу була оформлена спеціальними ярликами (926 ярликів), щоб виключити можливість їх попадання до загального фонду абонементу.

Була проведена підготовка фонду до навчального року, заміна використаних книжкових формулярів, листків повернення видань – 287 лист.

Протягом року було реставровано 988 прим. ветхих видань.

У бібліотеці-філії **гірничого факультету** значна увага приділялась виявленню та вилученню з фонду застарілих видань. На розгляд кафедр було представлено 22 назви методичних видань, 15 з них було рекомендовано до списання. Для кафедри СЕПД проведено перегляд літератури, для чого вилучено з фонду застарілих підручників та тих, що не користуються попитом 160 назв (375 прим.). Підписано до списання 110 назв (267 прим.).

Всього протягом року з фонду бібліотеки гірничого факультету вилучено 2050 прим., з них:

- морально застарілі – 1952 прим.;
- ветхі – 34 прим.;
- втрачені користувачами – 64 прим.

Протягом року **відділом книгозберігання** здійснювався комплекс заходів по контролю за зберіганням фонду, у т.ч.:

- прийом та передача нової літератури в підрозділи бібліотеки та перерозподіл наявної літератури;
- індивідуальний та сумарний облік передачі літератури;
- оформлення топокарток на розподілену літературу та розстановка в топокаталозі карток на нову та розподілену літературу;
- списання різних видів видань та вилучення їх з відповідних облікових документів відділу.

Слід відзначити, що облік руху фонду здійснюється в автоматизованому режимі:

- введення даних з перерозподілу - 208 назв, 327 прим.;
- виключення з ЕК списаних багатоекземплярних видань – 375 назв, 529 прим.;

- редагування даних перерозподілу видань після конвертації БД до ІРБІС. Всього відредаговано - 1264 назв, 2269 прим.

Всього з 2006 р. відредаговано даних топокаталогу після конвертації з програми Liber у ЕК 6348 назв, 27993 прим. Робота припинена у зв'язку з проблемами, які виникли у програмі Liber.

На 2010 р. планується освоєння процесу складання актів на списання в автоматизованому режимі (одиничних примірників).

Протягом року значна робота проведена з вилучення літератури із фонду бібліотеки з різних причин. Всього **вилучено 16039** прим., в т.ч.(дані по центральній бібліотеці):

- морально застарілі – 10543 прим.
- ветхі – 2178 прим.
- втрачені читачами – 292 прим.
- передані в інші бібліотеки – 325 прим.

Оформлено 43 акти на списання літератури.

Як і в попередні роки, проводилась робота по збереженню фонду, у т.ч. комплекс заходів з попередження та ліквідації читацької заборгованості, що висвітлено в розділі «Організація обслуговування користувачів».

З метою забезпечення збереження фонду постійна увага приділялася дотриманню технології видачі та прийому літератури, контролю за виконанням правил користування бібліотекою та бібліотечним фондом. Крім того, здійснювався контроль за фізичним станом фонду. У звітному році відремонтовано 1873 прим. пошкоджених та зношених видань, у т.ч. бібліотекою електротехнологічного факультету – 988 прим.

Як і в попередні роки, у звітному році проводилась робота по підтримці належного санітарного стану фонду та приміщень, згідно зі встановленим порядком в останній четвер кожного місяця проводилися «санітарні дні», які передбачали прибирання приміщень у кожному підрозділі бібліотеки, а також обезпилення фонду, його перестановка.

На 2010 р. планується комплекс заходів з організації та збереження фондів:

- дотримання і вдосконалення окремих технологічних процесів, які забезпечують збереження фонду;
- індивідуальний і сумарний облік передачі нової літератури та перерозподіл наявної за структурними підрозділами бібліотеки;
- вдосконалення заходів по запобіганню та ліквідації заборгованості;
- розробка «Перспективного плану роботи з фондом на 2011–2015 рр.»;
- переоблік допоміжних фондів ІБВ та ОМС (організаційно-методичного сектору);

- вилучення з фонду морально застарілої літератури, журналів у відповідності до визначених строків зберігання;
- переміщення фонду науково-технічної літератури з книгосховища (Померки, 27) до основного фонду, відбір рідкісних видань та їх облік.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ. АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ.

Основною умовою впровадження інноваційних технологій в роботу бібліотеки є автоматизація бібліотечних процесів. Впровадження інновацій залежить від деяких факторів: наявності пакета програмних продуктів і, в першу чергу, інформаційно-бібліотечних, систематичного поповнення і оновлення парку комп'ютерів і офісної техніки, створення внутрівузівської комп'ютерної мережі і мережі Інтернет, умов електронного спілкування, організація широкого доступу користувачів до інформаційних ресурсів.

З 2006 р. бібліотека використовує в роботі програмне забезпечення «ІРБІС-32». Впровадження автоматизованих технологій в бібліотеці починається з процесів комплектування. В автоматизованому режимі здійснюється прийом і облік всіх надходжень, ведення і друк інвентарної книги, передплата періодичних видань. З 2008 р. нові надходження, а також видання з ретровведення обробляються штрих-кодами. Для роботи використовується АРМ «Комплектатор», програма для штрих-кодування «BarCode». У 2010 р. планується друкування 1 частини КСО «Надходження».

Ключовим напрямком діяльності бібліотеки з автоматизації і впровадження нових інформаційних технологій залишається створення **електронного каталогу (ЕК)**, що надає можливість, з одного боку, розкривати фонди бібліотеки для користувачів, з іншого боку - обслуговувати їх в автоматизованому режимі. Детальніше про створення ЕК див. розділи звіту «Наукове опрацювання документів. Організація пошукового апарату», «Інформаційна і довідково-бібліографічна робота».

Важливою складовою ЕК є БД «VUS», яка створюється в АРМі «Книгозабезпеченість» і відображає стан забезпеченості дисциплін навчальною літературою. Щорічно БД редагується відповідно до змін у навчальних планах. На кінець року обсяг книгозабезпеченості досяг критичної для «ІРБІС-32» відмітки, що призвело до окремих випадків втрати даних ЕК, а також затримку при збереженні введення даних БД «VUS». В результаті БД «VUS» відключена від ЕК і використовується тільки для редагування. Дані цієї бази представлені на сайті бібліотеки в ЕК в розділі «Рубрикатор кафедра – дисципліна».

Таким чином, для створення ЕК використовуються АРМи «Комплектатор», «Каталогізатор», «Книгозабезпеченість».

На кінець 2009 р. в роботі по програмному забезпеченню «ІРБІС-32» виникли проблеми, пов'язані з обмеженням обсягу електронного запису, тому у 2010 р. планується перехід на нову версію програми – «ІРБІС - 64» та освоєння її АРМів.

Доступ до БД ЕК надається у залі каталогів на абонементі наукової літератури та в читальному залі через сайт бібліотеки в мережі Інтернет з використанням АРМу «Web-ІРБІС».

У 2009 р. продовжувалася робота зі створення та поповнення **власних повнотекстових БД**. У минулому році створена і представлена на сайті нова БД «Автореферати дисертацій, що захищені в УПА» – 35 назв.

Власні повнотекстові бази даних бібліотеки поповнились и складають на 01.01.2010 р.:

- «Болонська декларація: перспективи розвитку вищої школи України» - 252 назви;
- «Видання кафедр» - 844 назви;
- «Навчально-методичні видання підвищеного попиту» - 23 назви;
- «Автореферати дисертацій» - 35 назв.

В минулому році здійснено редагування бібліографічних записів повнотекстової БД «Болонська декларація: перспективи розвитку вищої школи України» відповідно до вимог ДСТУ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис». Для створення комфортних умов користування документами у БД «Видання кафедр» виділені документи останнього року видання. БД «Автореферати дисертацій» містить автореферати дисертацій, що захищені на базі трьох спеціалізованих вчених рад академії. На кінець 2009 р. створена ще одна спеціалізована вчена рада (К64.108.04. Спеціальність «Стандартизація, сертифікація і метрологічне забезпечення»), матеріалами якої поповнюватимуться БД у наступному році.

Продовжувалась **передплата повнотекстових БД**:

- Ліга – Еліт (4 робочих місця) - 470 звернень по академії;
- Реферативні БД ВІНІТІ.(на CD).

В 2009 році було організовано додатковий доступ до реферативних БД ВІНІТІ – всі 9 (дев'ять) випусків інсталювано на кафедрах академії.

Переплата російськомовних реферативних БД ВІНІТІ:

1. РЖ «Экономика отраслей топливно-энергетического комплекса»
2. РЖ «Экономика отраслей металлургического и машиностроительного комплексов»
3. РЖ «Тепловые электростанции. Теплоснабжение»
4. РЖ «Легкая промышленность»

5. РЖ «Сварка»
6. РЖ «Электрические станции и сети»
7. РЖ «Кадры. Экономика образования»
8. РЖ «Энергетические системы и их автоматизация»
9. РЖ «Электропривод и автоматизация промышленных установок».

Результатом впровадження у практику роботи бібліотеки нових інформаційних технологій стала зміна номенклатури **інформаційних продуктів і послуг**.

Комфортні умови отримання інформації надає користувачам режим віддаленого доступу, який реалізується через **сайт бібліотеки** та електронну пошту. В минулому році роботі із сайтом приділялась велика увага:

- розпочато роботу над «Положенням про сайт бібліотеки»;
- змінено дизайн сайту (сайт оновлено 23.09.09);
- значно розширено його інформаційне наповнення створенням нових

розділів, віртуальних служб:

- «Віртуальні книжкові виставки»;
- «Віртуальна довідка»;
- «Фахівцеві з професійно-технічної освіти»;
- «Бібліотечному фахівцеві»;
- «Колектив: новини, події»;
- «Фотоальбом»;
- «Мапа сайту».

Розроблено меню «Бібліотека рекомендує», в якому міститься перелік періодичних видань, що відскановані для кафедр протягом року, ілюстрований перелік літературно-художніх видань, рекомендованих для читання з фонду художньої літератури. Відредаговано і доповнено навігатор «Корисні Інтернет - посилання», переведено на українську мову інтерфейс ЕК. Робота в цьому напрямку буде продовжуватись і в наступному році. Протягом 2009 року сайт відвідали 8058 осіб.

В режимі on-line здійснюються такі інформаційні послуги:

- електронна доставка документів на кафедри;
- сервіси «Віртуальна довідкова служба», «Віртуальна виставка»;
- Тріал – доступи через науково-освітню мережу «УРАН» і INFORMATIO - Консорціум до інформаційного іноземного наукового повнотекстового ресурсу.

У 2009 р. продовжувалася робота бібліотеки у **корпоративних проектах**, таких як:

- «Система реферування української наукової літератури», який забезпечує формування загальнодержавної реферативної БД «Україніка наукова», а також випуск галузевих серій Українського реферативного журналу «Джерело» (НБУ ім. В.І. Вернадського);

- «Україніка наукова», який надає доступ до повнотекстових документів фахових видань наукових установ (НБУ ім. В.І. Вернадського);

- «Галузева реферативна база» (ДНПБ ім. В.О. Сухомлинського);

Бібліотека виконує аналітико – синтетичну обробку фахового видання академії «Проблеми інженерно – педагогічної освіти» і надає реферативну та повнотекстову інформацію в НБУ ім. В.І. Вернадського і ДНПБ ім. В.О. Сухомлинського.

У 2010 р. передбачається організувати доступ до повнотекстових документів з «Проблем інженерно – педагогічної освіти» (випуски № 18-19, 20, 21, 22-23, 24-25) на власному сайті.

З 2009 р. бібліотека надає у хостинг БД ЕК до корпоративного проекту «E-Catalog бібліотек України». Цей проект дозволяє користувачеві одночасно користуватися ЕК бібліотек України, Росії, світу та повнотекстовими базами. Інформація буде оновлюватися раз на рік і 2010 році участь у проекті буде продовжено.

Одним із інноваційних напрямків діяльності бібліотеки залишається підготовка і видання **рекламних продуктів** і надання рекламних послуг. Реклама бібліотеки, окремих видів послуг розміщується на власному сайті і на порталі академії. Щорічно бібліотека розробляє і видає «Пам'ятки першокурсникам». В минулому році «Пам'ятки» розроблялися окремо для студентів денної та заочної форм навчання з урахуванням вимог до традиційної та автоматизованої систем обслуговування.

Нові технології значно змінили інформаційно-пошукову діяльність бібліотеки і роботу бібліотеки з формування інформаційної культури користувачів. У 2009 р. перероблено **слайд-лекцію** з основ інформаційної культури для першокурсників, розроблено слайд-лекцію для магістрів і аспірантів. Відредаговано тести для контролю знань, що представлені на сайті академії в розділі «Дистанційна освіта». Детальніше див. розділ звіту «Інформаційна і довідково-бібліографічна робота».

У 2009 р. продовжувалась робота зі створення БД «**Читач**», яка нараховує 7341 записів. Все це дало можливість обслуговувати студентів молодших курсів заочної форми навчання в автоматизованому режимі. Вперше в минулому році обслуговування студентів-заочників, що вступили до академії, супроводжувалось видачею пластикових читацьких квитків зі штрих-кодами. Для їх виготовлення були закуплені принтер, ламінатор і сканер для зчитування штрих-кодів.

На сайті в ЕК активовано авторизацію користувачів для перегляду власного електронного читацького формуляру. Для створення БД «Читач»

використовується АРМ «Каталогізатор». Видача – повернення літератури, перереєстрація читачів та отриманої літератури здійснюється в АРМі «Книговидача».

У 2010 р. передбачається опанування і використання програмних засобів для створення листів – нагадувань боржникам. Планується впровадження автоматизованого обслуговування користувачів на абонементі навчальної літератури №2, абонементі наукової літератури, читальному залі. Ці показники залежатимуть від кількості комп'ютерної техніки, яка буде отримана бібліотекою.

У 2009 р. виникла проблема з технічним забезпеченням робочих місць користувачів у читальному залі. З трьох комп'ютерів, встановлених там, на кінець року залишився придатним для використання лише один. Але студенти активно користувались Internet послугою за технологією Wi - Fi. У 2010 р. одним з основних напрямків роботи з автоматизації бібліотеки буде придбання техніки для створення робочих місць користувачів і організації електронного читального залу.

У приміщені читального залу бібліотеки надавалися копіювально-множувальні послуги – **копіювання документів** з фонду залу. Ці послуги, як завжди, користуються великим попитом. Протягом року зроблено 24701 копій на суму 6027 грн. 65 коп.

У 2009 р. **бібліотека отримала** 1 лазерний принтер, 2 комп'ютери, 1 ламіратор, 1 сканер для зчитування штрих-кодів.

Станом на 01.01.2010 р. у **бібліотеці нараховується:**

- персональних комп'ютерів – 26 шт.
- принтерів лазерних – 7 шт.
- принтерів матричних – 3 шт.
- сканерів планшетних – 2 шт.
- сканерів для зчитування штрих-кодів – 5 шт.
- апаратів LaserBase MF 3228 – 1 шт. (принтер, ксерокс, сканер)
- ксероксів – 1 шт.
- ламіраторів – 1 шт.

З них 1 комп'ютер і 1 лазерний принтер належать бібліотеці електротехнологічного факультету (м. Артемівськ), але комп'ютер не підключено до мережі Інтернет.

На 2010 р. бібліотекою планується подальше впровадження автоматизованих технологій у напрямках:

- перехід у нову версію програми «ІРБІС - 64»;
- робота по вдосконаленню сайту;

- створення нових повнотекстових баз з урахуванням наукового потенціалу академії;
- автоматизація обслуговування читачів на абонементі навчальної літератури №2, абонементі наукової літератури, читальній залі;
- створення електронної читальної зали;
- збільшення кількості робочих місць для співробітників бібліотеки з метою подальшої автоматизації технологічних процесів.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНА РОБОТА.

2009 рік був роком активізації наукової роботи бібліотеки та поглиблення її взаємодії з навчальним процесом в академії. Це пов'язано із впровадженням нових інформаційних технологій у всі сфери діяльності бібліотеки. Загальна інформатизація бібліотеки, поступова трансформація її у науково-інформаційний центр академії дозволили зосередити увагу на таких напрямках роботи, як:

- **Організація і проведення науково-практичних міжвузівських семінарів для бібліотечних фахівців ;**

У 2009 р. за ініціативою бібліотеки УПА спільно з Науково – технічною бібліотекою Харківського національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ» було проведено науково-практичний семінар «Бібліотека вищого навчального закладу сьогодні: новітні технології», до якого підготовлено 5 доповідей співробітників бібліотеки:

1. Ніколаєнко Н.М. Інноваційна діяльність бібліотеки УПА: стан і перспективи.
2. Панаріна О.С., Сосіпатрова В.І. БД «Книгозабезпеченість» як інструмент моделювання освітніх ресурсів і інформаційного забезпечення навчального процесу.
3. Подковиріна О.М. Електронний каталог як сучасна пошукова система до інформаційних ресурсів бібліотеки.
4. Пяткова І.М. Актуальні проблеми підвищення кваліфікації співробітників вузівських бібліотек в умовах впровадження інформаційних технологій.
5. Рибальченко О.М. Формування інформаційної компетентності користувачів вузівської бібліотеки.

Видано збірник матеріалів науково - практичного семінару:

Библиотека высшего учебного заведения сегодня: новые технологии, науч.-практический семинар (14, 16 апреля 2009 г.; Харьков) [Текст] : доклады / Науч.-техн. б-ка Нац. аэрокосмического ун-та им. Н. Е. Жуковского "Харьковский авиационный ин-т", Библиотека Укр. инж.-пед. академии; сост. Н. М. Ткаченко [и др.]; ред. Е. Н. Подковырина, Е. Н. Рыбальченко. - Х. : Б. и., 2009. - 76 с.: рис., фото.

У 2010 р. планується проведення «круглого столу» з проблем лінгвістичного забезпечення ЕК для бібліотек ВНЗ, які працюють з ПЗ «ІРБІС» (Див. план підвищення кваліфікації).

- **Участь окремою секцією «Сучасних інформаційно – бібліотечних технологій» у щорічній науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників, науковців, аспірантів та співробітників академії;**

У лютому 2009 р. співробітники бібліотеки взяли участь в ХЛІІ науково - практичній конференції науково-педагогічних працівників, науковців, аспірантів та співробітників академії. В рамках роботи секції «Сучасні інформаційні технології» заслухано 5 доповідей співробітників бібліотеки. Тези доповідей надруковані у збірнику:

Науково-практична конференція науково-педагогічних працівників, науковців, аспірантів та співробітників академії (42, 19 – 20 лютого 2009. Харків) ч. 6. Х., 2009. - С. 75 - 79.

- **Участь з доповідями на міжнародних конференціях та семінарах, які проводяться іншими бібліотеками і установами;**

- Пяткова І.М., заст. директора бібліотеки взяла участь та виступила з доповіддю «Актуальные проблемы повышения квалификации сотрудников вузовских библиотек в условиях внедрения инновационных технологий» у Всеукраїнській науково-практичній конференції, яка проводилася Харківською державною науковою бібліотекою ім. В.Г. Короленка у жовтні 2009 р.;

- Рибальченко О.М. зав. інформаційно – бібліографічним відділом взяла участь та виступила з доповіддю «Інновації в бібліотеці на допомогу навчальному процесу ВНЗ» у семінарі «Інноваційна культура викладача», що проводився лабораторією з проблем інженерно – педагогічної освіти УПА спільно з інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України;

- Подковиріна О.М. зав. відділом наукового опрацювання документів взяла участь та виступила з доповіддю «Електронний каталог як інформаційний ресурс сфери комунікативної взаємодії» в науково – практичному семінарі, який проводився у рамках Секції НМБК МОН України з обробки документів та ведення довідкового апарату, «Каталоги та інформаційний пошук» 27 листопада 2009 р. в м. Харкові;

- Ніколаєнко Н.М. брала участь у міжнародній науково – практичній конференції «Діяльність бібліотек вищих навчальних закладів у світлі модернізації вищої освіти», який відбувся в м. Севастополь 19 – 21 травня 2009 р., доповідь опублікована в матеріалах конференції.;

У 2010 р. планується участь з доповіддю і презентацією «Новітні бібліотечні технології на допомогу інноваційній культурі викладача» Ніколаєнко Н.М у роботі семінару, який буде проводитися лабораторією з

проблем інженерно – педагогічної освіти УІПА спільно з інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України;

Планується також участь в роботі секції з доповідями за такими напрямками: автоматизація бібліотеки в світлі виконання «Концепції з автоматизації...», WEB-сайт бібліотеки: досягнення і перспективи, інформаційна компетентність науковця, лінгвістичне забезпечення ЕК, електронний документ як об'єкт комплектування фонду та ін.

- **Участь в корпоративному проекті «Система реферування української наукової літератури»;**

Протягом року продовжувалась робота бібліотеки у корпоративному проекті «Система реферування української наукової літератури», який забезпечує формування загальнодержавної реферативної БД «Україніка наукова» та Українського реферативного журналу «Джерело». В межах цього проекту бібліотека виконує аналітико – синтетичну обробку фахового видання академії «Проблеми інженерно – педагогічної освіти». Інформація за 2009 р. надіслана в НБУ ім. В.І. Вернадського.

Реферативна інформація надається також до Державної науково-педагогічної бібліотеки ім. В.О. Сухомлинського для поповнення галузевої реферативної БД.

- **Участь у корпоративному проекті «Е – Catalog України».**

В межах корпоративного проекту «Е – Catalog України» надано хостинг до ЕК бібліотеки УІПА. Цей проект дозволяє користувачеві одночасно користуватися електронними каталогами бібліотек України, Росії, світу та повнотекстовими БД.

Плануємо у 2010 р. продовжити участь в проекті і надавати у хостинг оновлений ЕК.

- **Складання науково - бібліографічних та біобібліографічних показників;**

У 2009 р. продовжувалась робота з підготовки 2 бібліографічних показників. Бібліотекою підготовлено: 1 біобібліографічний та 1 науково-допоміжний показники.

Біобібліографічний показник присвячений 50-річчю з дня народження Коваленко О.Е., проф., д-ра пед. наук, ректора академії:

Коваленко Олена Едуардівна [Текст] : до 50-річчя від дня народж. : біобібліогр. показч. / Укр. інж.-пед. акад. ; уклад.: О. І. Єрьоміна, І. І. Царенко, Т. В. Калініченко, О.А. Мельниченко ; наук. ред. Н. М. Ніколаєнко. – Х. : УІПА, 2009. – 134с. – (Вчені УІПА – ювіляри).

Науково-допоміжний показник літератури «Технології навчання в системі вищої професійної освіти» буде видано у 2010 р. (Див. розділ «Інформаційна та довідково-бібліографічна робота»).

- **Публікації співробітників бібліотеки в офіційних виданнях матеріалів науково-практичних семінарів та конференцій у фахових виданнях «Бібліотечний форум України», «Проблеми інженерно-педагогічної освіти»**

У фаховому виданні «Бібліотечний форум України» у 2009 р. опубліковано 3 статті співробітників бібліотеки:

1. Пяткова, И. Автоматизация библиотеки вуза: опыт внедрения, проблемы, состояние / И. Пяткова // Бібліотечний форум України. - 2009. - N 2. - С. 9-11.

2. Пяткова, И. Актуальные проблемы повышения квалификации сотрудников вузовских библиотек в условиях внедрения инновационных технологий / И. Пяткова // Бібліотечний форум України. – 2009. – N 3. – С. 36–40.

3. Рыбальченко, Е. Опыт формирования информационной компетентности пользователей вузовской библиотеки / Е. Рыбальченко // Бібліотечний форум України - 2009. - N 3. - С.28-31.

Доповіді Ніколаєнко Н.М., Панаріної О.С., Сосіпатрової В.І., Подковиріної О.М. опубліковані в збірнику матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, яка проходила 19 – 21 травня у м. Севастополь:

Діяльність бібліотек вищих навчальних закладів у світлі модернізації вищої освіти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. м. Севастополь, 19–21 трав. 2009 р. – Севастополь: СевНТУ, 2009. – 192 с.

Крім того, підготовлені і надіслані для опублікування у «Бібліотечний форум України» стаття Сосіпатрової В.І. «Научно-практический семинар в системе повышения профессионального уровня библиотечных специалистов высших учебных заведений» та у збірнику наукових праць «Проблеми інженерно-педагогічної освіти» (Вип. 22-23) стаття директора бібліотеки Ніколаєнко Н.М. «Інноваційна діяльність бібліотеки Української інженерно-педагогічної академії: стан і перспективи».

У 2010 р. планується підготовка статей для публікації у професійних виданнях.

Методична робота бібліотеки проводилась за такими напрямками:

- **Розробка та редагування організаційно – управлінської технологічної документації;**

У 2009 р. продовжувалась робота по розробці та редагуванню регламентуючої документації. Протягом року було відпрацьовано 15 документів з них розроблено 5 нових технологічних інструкцій по роботі в ПЗ «ІРБІС» і відредаговано 10 організаційно – управлінських та технологічних інструкцій в т.ч.:

- «Положення про центральну читальну залу»;
- «Положення про абонемент обслуговування художньою літературою і її пропагування серед користувачів»;

- «Положення про систему каталогів та картотек бібліотеки УПА»;
- «Положення про систематичний каталог бібліотеки»;
- «Положення про проведення атестації співробітників бібліотеки».

Інструкції:

- «Про роботу чергового консультанта»;
- «Про організацію відкритих тематичних переглядів»;
- «Про порядок вилучення літератури з фондів»;
- «Про проведення перереєстрації читачів – студентів денної та заочної форм навчання»;
- «Про порядок роботи з читацькою заборгованістю»;
- 5 інструкцій по роботі в програмі «ІРБІС-32»:
- «По створенню аналітичного запису періодичних видань в АРМі «Каталогізатор»;
- «Про створення і редагування БД «Читач» в АРМі «Каталогізатор»;
- «Про створення і редагування БД «VUZ» в АРМі «Книгозабезпеченість»;
- «Про порядок створення і друкування вихідних форм в АРМі «Каталогізатор»;
- Про порядок створення бібліографічного запису продовжуваних видань в АРМі «Каталогізатор».

У наступному 2010 р. планується продовжити роботу по створенню та редагуванню технологічної документації. Буде проведено аналіз стану управлінсько - технологічної і регламентуючої документації та розроблено Положення «Про нормативно-технологічну документацію бібліотеки» щодо термінів її перегляду. Передбачається залучити кафедру ІКТ для створення програми «Нормативно – технологічна документація бібліотеки».

На 2010 р. передбачається розробка інструкцій :

- про порядок відбору з фонду рідкісних видань і роботи з ними;
- про редагування систематичного каталогу бібліотеки;
- з ведення картотеки і БД «Праці вчених УПА»
- про створення аналітичного запису продовжуваних видань (збірників) в АРМі «Каталогізатор»;
- про порядок створення бібліографічного запису на навчальні видання в АРМі «Каталогізатор»;
- про складання бібліографічних та біобібліографічних покажчиків в автоматизованому режимі;

Положення:

- про фонд рідкісних видань;
- про проблемно-орієнтовані бази даних;

- про сайт бібліотеки.
- та паспорти-характеристики:
- ЕК;
- ГАК;
- ГСК.

Посадові інструкції для нових співробітників та для співробітників функціональні обов'язки яких було змінено:

- зав. інформаційно-бібліографічного відділу;
- зав. сектором інформаційно-бібліографічного відділу;(2)
- зав. сектором відділу наукового опрацювання документів;
- гол. бібліотекаря інформаційно-бібліографічного відділу;
- бібліотекаря 1 кат. відділу наукового опрацювання документів(2);
- бібліотекаря 1 кат. наукового абонементу;
- бібліотекаря 2 кат. навчального абонементу(2);
- бібліотекаря 2 кат. читальної зали;

Як і в попередні роки, окремі напрямки роботи бібліотеки були предметом обговорювання на **методичних нарадах та бібліотечній раді**, а саме:

- затвердженням спільного з НТБ «ХАІ» програми науково-практичного семінару, працівників бібліотек;
- проведення перевірки з метою надання методичної допомоги бібліотекам – філіям в мм. Слов'янську, Артемівську;
- стан і підсумки редагування предметних рубрик в ЕК;
- про створення БД «Читач» навчального абонементу №1;
- підсумки роботи видачі літератури в автоматизованому режимі на навчальному абонементі №1, та читачьких білетів за допомогою програмного забезпечення «ІРБІС – 32».

У 2010 р. планується провести аналіз виконання:

- «Концепції розвитку бібліотеки на 2006-2010 роки» та «Плану заходів по реалізації концепції..»;
- «Концепції культурно – просвітницької роботи бібліотеки на 2006-2010 роки»;
- «Перспективного плану роботи з фондом на 2006-2010 роки», **та розробити**
 - «Концепцію розвитку бібліотеки на 2011-2015 роки»;
 - «Концепцію культурно – просвітницької роботи бібліотеки на 2011 – 2015рр.»;
 - «Перспективний план роботи з фондом на 2011 – 2015 рр.»

Протягом звітнього року здійснювалася розробка планів, звітів, довідок, в т.ч.

- Звіт - план про діяльність бібліотеки за календарний рік;
- Звіт - план та статистичні таблиці основних показників роботи бібліотеки для ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського;

- Звіт про наукову роботу бібліотеки для НДЧ;
- Звіт про роботу бібліотеки за навчальний рік;
 - Довідка про роботу бібліотеки для експертної комісії з акредитації;
- Паспорт бібліотеки УПА для науково – методичного відділу ХДНБ ім. В.Г. Короленка;
 - Довідка про роботу бібліотек – філій мм. Артемівська, Слов'янська;
 - Довідка про стан бібліотечно-інформаційних ресурсів - для акредитації 4-х спеціальностей;

У 2009 р. на вимогу ректорату проведено аналіз за окремими спеціальностями та дисциплінами та надано довідки про стан забезпеченості спеціальностей кафедр «Охорони праці стандартизації та сертифікації» та «Систем управління технологічними процесами і об'єктами» з використанням електронної БД «Книгозабезпеченість» (Див. розділ «Формування фондів»).

Важливим напрямком роботи бібліотеки і надалі залишається:

- **методична допомога бібліотекам** – філіям при гірничому та електротехнологічному факультетах, у мм. Артемівську, Слов'янську, Стаханові. З метою аналізу стану роботи бібліотек – філій і надання їм методичної допомоги 26 - 27 жовтня 2009 р. було організовано відрядження комісії до бібліотек ЕТФ мм. Артемівськ, Слов'янськ у складі заст. директора Пяткової І М., зав. відділом комплектування Абакумової Т.В., зав. відділом наукового опрацювання документів Подковиріної О.М. За результатами перевірки були складені довідки, в яких містилися конкретні рекомендації кожній бібліотеці по удосконаленню їх роботи у напрямку впровадження комп'ютерних технологій. (Див. додаток «Довідка»).

У 2010 р. планується продовжити роботу з методичної допомоги бібліотекам – філіям, а саме відвідати бібліотеку гірничого факультету в м. Стаханові та ознайомитися з роботою бібліотеки ліцею «Швейного виробництва та побуту », який увійшов до структури академії у 2009 р. і надати їм консультативну та практичну допомогу.

У звітному році практикувалось **надання консультацій** співробітникам бібліотек ВНЗ: Національного аерокосмічного університету ім. М.Є Жуковського «ХАІ», ХНФУ, ХНТУ «ХП», ХНМУ з питань:

- організації створення електронної БД «Книгозабезпеченість»;
- роботи в АРМі «Каталогізатор» АБІС «ІРБІС»;
- організації обмінного фонду;
- підтвердження належності бібліотеки до ІІ групи з оплати праці;
- автоматизації обслуговування користувачів.

У наступному році науково-методична робота буде спрямована на подальше підвищення рівня усіх напрямків діяльності бібліотеки. (Див. «План організаційно – методичної роботи бібліотеки на 2010 р.», «План науково-інформаційної та видавничої діяльності на 2010 р.»).

УПРАВЛІННЯ. РОБОТА З КАДРАМИ. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.

Управління діяльністю бібліотеки здійснює безпосередньо директор бібліотеки Ніколаєнко Н.М. та її заступник Пяткова І.М. На рівні підрозділів – завідувачі відділами та секторами.

Традиційно управління бібліотекою здійснювалось на основі колегіального вирішення виробничих проблем. Органом колегіального управління бібліотекою є Рада дирекції.

Протягом року на засіданнях Ради дирекції розглядались такі питання:

- аналіз звітно – планових документів відділів і основних контрольних показників бібліотеки в цілому;
- затвердження звіту - плану роботи бібліотеки на 2008 - 2009 рр.;
- звіт про відрядження в бібліотеки – філії і рекомендації по вдосконаленню роботи бібліотек;
- інформація про хід і підсумки роботи з окремих напрямків діяльності;
- створення БД «Читач» студентів старших курсів денної і заочної форм навчання;
- обслуговування першокурсників заочної форми навчання в автоматизованому режимі з видачею читацьких квитків;
- аналіз плану штрих – кодування фонду.

Крім того, систематично проводились оперативні наради з завідувачами відділів з окремих виробничих питань.

Визнаючи, що ефективність діяльності бібліотеки значною мірою залежить від кадрів, їх професійної підготовки, зацікавленого і креативного ставлення до роботи значна увага приділялася добору і розстановці кадрів, підвищенню їх кваліфікації.

Станом на 01.01.2010 р. штат бібліотеки нараховує 46 один., з них мають:

- повну вищу освіту – 42 чол.
в т.ч. бібліотечну – 31 чол.
- базову вищу освіту – 1 чол.

- неповну вищу освіту – 3 чол.
в т.ч. бібліотечну – 2 чол.

Зі стажем:

- до 3 років - 6 чол. ,
- з 3 до 10 років – 3 чол.,
- з 10 – 20 років – 3 чол.,
- понад 20 років – 34 чол.

Як свідчать наведені дані, залишається тенденція старіння колективу.

За посадами і по відділах:

- дирекція – 2;
- головний бібліотекар (методист) – 1;
- відділ комплектування – 3;
- відділ наукового опрацювання документів – 4;
- відділ обслуговування навчальною літературою – 10;
 - абонемент № 1 – 2;
 - абонемент № 2 – 6;
 - абонемент № 3 – 2;
- відділ обслуговування науковою літературою – 8;
 - абонемент наукової літератури – 4;
 - абонемент художньої літератури – 1;
 - читальний зал – 3;
- інформаційно-бібліографічний відділ – 6,5;
- відділ книгозберігання – 2;
- інженер – 1,5;
- філії бібліотеки – 8.

Впродовж року залишилась вакантною 1 штатна одиниця.

У зв'язку з розширенням інформаційних послуг, подальшим освоєнням новітніх технологій і нових форм роботи збільшено штат інформаційно - бібліографічного відділу на 1 шт. одиницю за рахунок вакансій.

Однак, в цілому штат бібліотеки не відповідає загальноприйнятим нормативам (46 шт. од. замість 83 шт. од.). Практично всі підрозділи бібліотеки перевантажені роботою і потребують збільшення кількості працівників.

Залишається необхідність поповнення штату бібліотеки посадою зав. відділом автоматизації, оскільки зростає кількість технічного обладнання, розширюється локальна комп'ютерна мережа бібліотеки, впроваджуються в роботу нові засоби програмного забезпечення, вдосконалюються Web-технології.

В звітному році на роботу прийнято 6 нових співробітників, з них 4 чол. мають вищу бібліотечну освіту, 2 чол. - вищу освіту.

Впровадження інформаційних технологій у практичну діяльність значно підвищує вимоги до бібліотечних спеціалістів. Необхідно мати навички роботи з комп'ютерною технікою, інформаційними технологіями, електронними документами.

Тому підвищення кваліфікації співробітників є пріоритетним напрямком в роботі бібліотеки з кадрами. За останні роки в бібліотеці склалася **система підвищення кваліфікації**, яка передбачає:

- підвищення професійного рівня співробітників;
- диференційне опанування новітніми технологіями відповідно до функціональної спеціалізації співробітників бібліотеки;
- підвищення загально – культурного рівня;

Досвід роботи з підвищення кваліфікації співробітників бібліотеки повно відображено в статті заст. директора бібліотеки Пяткової І.М. «Актуальные проблемы повышения квалификации сотрудников вузовских библиотек в условиях внедрения инновационных технологий», яка опублікована в «Бібліотечному форумі України», 2009.- № 3. - С. 36-40.

Протягом року основна увага приділялась опануванню навичками роботи в умовах подальшого впровадження новітніх технологій, навчання інноваційним формам і методам роботи, удосконаленню практичних знань і вмінь.

З метою підвищення професійного рівня здійснювалось:

- інформаційне забезпечення співробітників бібліотеки за допомогою «Кільцевої пошти»;
- вивчення окремих проблем по фахових виданнях;
- зустрічі з провідними фахівцями бібліотечної справи;
- участь у конференціях, семінарах, нарадах.

Щомісячно проводились «майстер - класи» для співробітників відділів обслуговування з опанування системи пошуку в БД ЕК та системи пошуку необхідної інформації у світових електронних ресурсах.

Як ефективну форму підвищення кваліфікації, слід відзначити науково - практичний семінар, який проведено 14, 16 квітня 2009 р. на базі бібліотек УПА і НТБ Харківського національного аерокосмічного університету «ХАІ» для співробітників бібліотек під назвою «Бібліотека вищого навчального закладу сьогодні: новітні технології». На семінарі розглянуто питання:

- досвід впровадження новітніх інформаційних технологій в роботу бібліотек вищих навчальних закладів;
- діяльність бібліотеки зі створення власних інформаційних ресурсів;
- бібліотечне обслуговування користувачів і проблеми подвійних технологій;
- лінгвістичне забезпечення ЕК та інше.

В межах семінару проведено анкетування співробітників двох бібліотек. Підсумки анкетування були представлені у доповіді методиста НТБ «ХАІ» Бурим В.В. Стаття про проведення семінару написана і відправлена для публікації в «Бібліотечному форумі України» гол. бібліотекарем бібліотеки В.І. Сосіпатовою «Научно-практический семинар в системе повышения профессионального уровня библиотечных специалистов

высших учебных заведений». Видано збірку матеріалів семінару.(Див. розділ «Науково – методична робота»).

Презентація семінару «Бібліотека вищого навчального закладу сьогодні: новітні технології» відбулася в травні поточного року на «Школі методиста» при ЦНБ ХНУ ім. В.Н. Каразіна.

В жовтні поточного року з зацікавленістю була заслухана доповідь з презентацією директора ОУНБ Шостки Н.І. про відвідання бібліотек США в межах проекту «Бібліотек@ - твоє вікно у світ».

Протягом року співробітники бібліотеки брали участь у конференціях, семінарах, нарадах, у т.ч. :

- Міжнародному науково – практичному семінарі «Проблеми збереження рідкісних видань», який пройшов у ЦНБ ХНУ ім. В.Н. Каразіна у м. Харків 23 - 25 березня 2009 р.;
- Дні спеціаліста в НБ ХНМУ «Стоматологія: інформаційні ресурси» 29.04.2009 р.;
- Міжнародній науково-практичній конференції ««Діяльність бібліотек вищих навчальних закладів у світлі модернізації вищої освіти», яка проходила 19 - 21 травня на базі бібліотеки СевНТУ у м. Севастополь;
- Всеукраїнській науково-практичній конференції «Короленківські читання 2009 за темою: Бібліотечна молодь: погляд у майбутнє», яка проводилася ХДНБ ім. В.Г. Короленка у жовтні 2009 р.;
- Міжнародному форумі «Проблеми розвитку інформаційного суспільства», який проходив 7 - 9 жовтня 2009 р. в м. Львові;
- Науково – практичному семінарі у рамках Секції НМБК МОН України з обробки документів та ведення довідкового апарату «Каталоги та інформаційний пошук», який відбувся 27 листопада 2009 р. в м. Харків на базі бібліотеки ХДУХТ. Організатори семінару АСІБТ, НБ ХНУРЕ, Бібліотека ХДУХТ;
- Семінарі «Действующие и перспективные технологии системы автоматизации библиотек ИРБИС» на базі бібліотеки СевНТУ в м. Севастополь 2 червня 2009 р.

З 17 – 20 листопада звітного року згідно з наказом ректора № 313 від 27.10.09 р. відповідно до наказу Міністерства культури та туризму України № 44 від 16.07.2007 р. «Про затвердження Положення про проведення атестації працівників підприємств, установ, організацій та закладів галузі культури» **проведена атестація** співробітників бібліотеки.

Проведенню атестації передувала значна підготовча робота, а саме:

- розроблено «Положення про проведення атестації працівників бібліотеки»;
- розроблено перелік питань для атестації;

- підготовлено пакет документів (характеристики співробітників, атестаційні листи та протоколи засідання атестаційної комісії);
- затверджено графік проведення атестації.

Слід відзначити неформальне проведення атестації: з одного боку активна участь членів комісії, голови бібліотечної ради канд. тех. наук приват - професора Фесенка Л.Д., начальника відділу кадрів Рубцової Г.С. та провідних спеціалістів бібліотеки, а з іншого боку небайдуже ставлення до атестації співробітників бібліотеки. Атестація підтвердила різний професійний рівень співробітників бібліотеки. Передбачається, що вона стане поштовхом для подальшої самостійної роботи кожного з метою підвищення власної професійної кваліфікації. Атестовано 35 співробітників бібліотеки. Для решти співробітників планується провести атестацію у 2010 році.

Як і в попередні роки, у звітному році відбулося святкування **«Дня бібліотек»**, воно складалося з офіційної частини, на якій співробітників бібліотеки привітали: перший проректор Тарасюк А.П., проректор з навчально–виховної роботи Кучеренко С.М., директор бібліотеки Ніколаєнко Н.М. Було оголошено привітання ректора з Web-порталу локальної мережі академії, і наказ ректора про преміювання. Шанувалися **«ювіляри»**, які пропрацювали в бібліотеці **«круглі дати»**.

Святкування **«Дня бібліотек»** продовжилося 30 вересня. Співробітники бібліотеки відвідали літературно–меморіальний музей Г.С. Сковороди та паркову зону садиби, яка належала у XVIII столітті поміщику Андрію Ковалевському. На території музею, що розташований на площі 18,2 гектари, знаходиться могила філософа (національний пам'ятник історії з 1965 року), пам'ятник Г. Сковороді роботи Івана Ковалеридзе, колодязь, фруктовий сад і парк з липовими алеями, розташування яких збереглося із XVIII століття.

В кафе, яке розташоване в парковій зоні на березі ставка, відбулося неофіційне святкування співробітників бібліотеки з традиційним шануванням **«ювілярів бібліотеки»**, та посвяченням до **«бібліотечної родини»** нових, молодих співробітників. Привітання з нагоди професійного свята від співробітників відділів були емоційними, відвертими, яскравими.

Організацією свята займалися Абакумова Т.В. - зав. відділом комплектування, яка понад 10 років очолює профгрупу бібліотеки, та Рибальченко О.М. зав. інформаційно–бібліографічним відділом. Матеріали про святкування **«Дня бібліотек»** розміщені на сайті бібліотеки.

До Всеукраїнського Дня бібліотек директор бібліотеки Ніколаєнко Н.М. була відзначена Грамотою Харківської обласної державної адміністрації та Харківської обласної ради за багаторічну сумлінну працю, високий рівень професійної майстерності, значний особистий внесок у

розвиток бібліотечної справи. Також Ніколаєнко Н.М. отримала Диплом учасника обласного конкурсу «Вища школа Харківщини – кращі імена» у номінації «Директор бібліотеки ВНЗ».

16 жовтня 2009 р. пройшло святкування 50 - річчя роботи в бібліотеці В.І. Сосіпатової, яка з 1959 р. працювала на посадах бібліотекаря, старшого бібліотекаря, зав. відділом, заступником директора бібліотеки (23 роки), останні роки - на посаді головного бібліотекаря з методичної роботи. Співробітниками бібліотеки Пятковою І.М., Рибальченко О.М. була підготовлена слайд – доповідь «Етапы большого пути», яка в урочистій обстановці була продемонстрована на великому екрані з музичним супроводом та анімаціями. Ювілярові були вручені подарунки. Захід по шануванню ювіляра стане ще однією доброю традицією колективу бібліотеки, яка буде сприяти підвищенню авторитету бібліотечної професії.

Систематично проводилися заняття згідно плану підготовки із Цивільної Оборони по 12 – годинній програмі навчання. Відповідальний співробітник від бібліотеки – Черкащина Н. В.

Підвищення загально - культурного рівня бібліотечних працівників проходило завдяки відвідуванням культурно-масових заходів інших бібліотек та організацій м. Харкова.

Співробітники бібліотеки відвідали літературно – музичну композицію «Колкольный звон - Пасхальный» у квітні поточного року (організатор НТБ ХП), та щорічний фестиваль фантастики «Зірковий міст» у вересні.

За підтримки профспілки академії:

- відбулася екскурсія до м. Слав'яногорська, 6 червня 2009 р.;
- відвідали у листопаді – грудні 2009 р. спектаклі Російського драматичного театру ім. О.С. Пушкіна, квитки були придбані профспілкою академії.

План роботи з підвищення кваліфікації на 2010 р. див. в додатку.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Належний рівень документально-інформаційного забезпечення навчально-виховного та наукового процесів, якість обслуговування

користувачів в значній мірі залежать від підтримки бібліотеки з боку адміністрації академії.

Слід відзначити, що у звітному році поліпшилось технічне оснащення бібліотеки: придбано 2 комп'ютери, 1 лазерний принтер, 1 сканер для зчитування штрих-кодів, ламінатор.

У 2009 р. у бібліотеці проводилися планові і непередбачені ремонтні роботи. У приміщенні абонементу №3, що знаходиться на території студентського гуртожитку, було зроблено косметичний ремонт у зв'язку з аварією водопроводу, оновлено наочну інформацію про роботу бібліотеки і абонементу.

На абонементі №1 встановлено систему вентиляції повітря у приміщенні, що значно покращує умови роботи співробітників і їх перебування на робочому місці.

У вересні 2009 р. проведено позаплановий ремонт підлоги у центральному читальному залі, встановлено кондиціонер SPLIT-TYRE AIR CONDITIONERS, що значно покращило не тільки температурний режим в читальному залі, але й забезпечило комфортність умов роботи як співробітників бібліотеки, так і користувачів.

Проведена щорічна інвентаризація матеріальних цінностей. Недоліків у роботі не виявлено. Варто відзначити сумлінну працю зав. сектором Животової С.П., яка забезпечує відмінний стан обліку матеріальних цінностей бібліотеки.

Для поточної роботи бібліотека щорічно отримує на складі академії канцтовари і витратні матеріали, які розподіляються по всіх відділах бібліотеки.

Щомісячно бібліотека одержує проїзні квитки на метро і трамвай-тролейбус для службових поїздок співробітників бібліотеки по виконанню замовлень по МБА, відвідуванню науково-практичних заходів, тощо.

Але, на жаль, за браком необхідного бюджетного фінансування в цілому матеріально-технічне забезпечення бібліотеки не відповідає сучасним вимогам:

- досі не вдалося оновити меблі в читальній залі, хоча це вкрай необхідно;
- негативно впливає на якість обслуговування застарілість і невідповідність приміщень бібліотеки загальноприйнятим сучасним санітарним нормам;
- комп'ютерна техніка потребує оновлення і подальшого збільшення.

Поетапне вирішення зазначених проблем передбачено в "Концепції розвитку бібліотеки на 2006 - 2010 рр.", що буде сприяти підвищенню якості функціонування бібліотеки.

На майбутнє у 2010 р. передбачається придбання 20 комп'ютерів нового покоління, що значно підвищить якість і комфортність роботи співробітникам у створенні, а читачам - у використанні електронних ресурсів бібліотеки.

Директор бібліотеки

Н.М. Ніколаєнко

**ТАБЛИЦЯ ОСНОВНИХ СТАТИСТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ РОБОТИ
2009 – 2010 рр.**

1. Найменування бібліотеки: Бібліотека Української інженерно-педагогічної академії
2. Група по оплаті праці - 2

Назва показника	Виконано	План	Виконано	План на
-----------------	----------	------	----------	---------

	в 2008 р.	на 2009 р.	в 2009 р.	20010р.
1	2	3	4	5
3. Бібліотечні ресурси, усього прим.: за видами:	903549	904000	899609	901000
3.1 книги	715271		720953	
3.2 періодичні видання	118240/437		116789/476	
3.3 електронні видання	979		1206	
за мовами:				
3.4 державною мовою	110204		118702	
3.5 російською	789946		777508	
3.6 іноземними мовами	3399		3399	
за цільовим призначенням:				
3.7 наукові видання	169957		167141	
3.8 навчальні видання	641581		639441	
3.9 літературно-художні видання	42201		42301	
3.10 рідкісні та цінні видання	110		155	
4. Надійшло документів			(виділено з фонду)	
4.1 усього прим.	14984	14000	12099	15000
4.2 у т.ч.: державною мовою	11048		9555	
4.3 російською	3936		2543	
4.4 іноземними мовами	-		1	
4.5 усього назв:	2159		2013	
4.6 у т.ч.: державною мовою	1307		1357	
4.7 російською	852		655	
4.8 іноземними мовами	-		1	
за видами:				
4.9 книг	10116		10066	
4.10 періодич. видань (журнали/газети)	2179 979		1739/44 227	
4.11 електронних видань				
за цільовим призначенням:	3778		3024	
4.12 наукових видань	11021		8669	
4.13 навчальних видань	102		112	
4.14 літературно-художніх видань				
4.15 рідкісних та цінних документів	1142		1191	
5. Обмінний фонд	25165	13000	16039	15000
6. Вибуло прим.				
7. Користувачі	12954	13000	12308	13000
7.1 усього за єдиним обліком	10951	11000	10451	11000
7.2 у т.ч. студентів				
7.3 обслуговано всіма структурними підрозділами	25630 1144	26000	22194 1048	23000
7.4 у т.ч. сторонніх				
	298141	295000	270999	284000
8. Кількість відвідувань, усього				
8.1 к-кість відвідувань масових заходів, організованих бібліотекою	796 3912	700 8000	456 8058	500 9000

8.2 к-сть звернень на веб-сайт б-ки	717097	716000	679652	700000
9. Видано документів, усього прим.				
за мовами:	170714		188210	
9.1 державною мовою	546219		491310	
9.2 російською	164		132	
9.3 іноземними мовами				
за видами:	685125		655082	
9.4 книги	30372		21005	
9.5 періодичні видання (журнали/газети)	1745		1084	
9.6 електронні видання	126271		119178	
за цільовим призначенням:	565981		531339	
9.7 наукових видань	8017		6420	
9.8 навчальних видань	-		-	
9.9 літературно-художніх видань				
9.10 рідкісних та цінних документів	-	-	2	2
10. МБА				
10.1 кількість абонентів	375	-	382	400
10.2 к-сть отриманих документів з інших бібліотек	-	-	79	-
10.3 к-сть виданих документів іншим бібліотекам				
11. Культурно-просвітницька робота	94/99	90	88/88	85
11.1 тематичні виставки, відкриті перегляди: к-сть тем/експозицій	7/11 6	8 5	8/16 4	7/15 5
11.2 бібліографічні огляди: к-сть тем/прочитано				
11.3 к-сть масових заходів				
12. Довідково-інформаційне обслуговування	260 19/6	250 19/6	146 21/6	140 20/6
12.1 загальна к-сть користувачів (усього осіб)	22411 9677	21000	13094 4347	14000
12.2 з них індивідуальних (ВРІ/ДОК)				
12.3 довідки, всього	4605	5000	4112	5000
12.4 у т.ч. тематичні				
12.5 виконані в автоматизованому режимі	11	10	11	11
12.7 Дні інформації, Дні кафедр, дипломників, фахівців	6 6	6 6	2/3 2/3	4/3 4/3
12.8 бібліографічні покажчики (науково-допоміжні/рекомендаційні)				
12.8 у т.ч.: в електронному вигляді	51634	57000	59849	67000
13. Електронні ресурси	50704	56000	58730	
13.1 обсяг власних електронних БД (тис. записів)	5938	6000	8026	8000
13.2 з них записів у ЕК				

13.3 к-сть введених записів за звітний рік	72	70	62	62
14. Формування інформаційної культури				
14.1 загальна к-сть прочитаних годин	2/0	2/0	2/0	2/0
14.2 програма в годинах:				
теорем./практ. для:	2/0	2/0	2/0	2/0
14.3 студ. молод. курсів: теорет./практ.				
14.4 студ. старших курсів:				
теорем./практ.	2372	2372	2372	2372
15. Матеріально-технічна база (МТБ)	1697	1697	1697	1697
15.1 загальна площа приміщень б-ки (м2)	675	675	675	675
	8	8	8	8
15.2 у т.ч.: для зберігання фондів (м2)				
15.3 для обслуговування користувачів (м2)	4/250	4/250	4/250	4/250
15.4 кількість абонементів				
15.5 кількість чит. залів/місць для читачів	600	600	600	600
16. Технічна характеристика приміщень	-	-	-	-
16.1 потребує капітального ремонту (м2)				
16.2 перебуває в аварійному стані	25	26	26	35
17. Кількість технічних засобів оргтехніки:	2	2	2	2
	24		19	28
17.1 кількість комп'ютерів	17		17	20
17.2 кількість копіювально-розмножувальної техніки	4		2	8
17.3 кількість АРМ	21		18	28
17.4 в т.ч.: для співробітників				
17.5 для користувачів	11		11	11
17.6 кількість комп'ютерів, які мають доступ до мережі Інтернет	-	-	-	-
засобів зв'язку:				
17.7 кількість телефонних номерів				
17.8 кількість факсів				
18. Фінансування (використання коштів)				
витрати на:				
18.1 придбання книг	132977-04		207670-33	
18.2 передплату періодичних видань	127786-69		114086-94	
19. Бібліотечні працівники				
19.1 Заг. кількість працівників б-ки	46		46	
з них за освітою:				
19.2 повна вища освіта	43		42	

19.3 у т. ч. вища спеціальна	27		31	
19.4 базова вища освіта	3		1	
19.5 у т. ч. спеціальна	2		-	
19.6 початкова вища (неповна вища)	-		3	
19.7 у т. ч. спеціальна	-		2	
19.8 повна загальна середня	-		-	
за стажем:				
19.8.1 до 3-х років	7		6	
19.8.2 з 3 до 9 років	1		3	
19.8.3 10 – 20 років	5		3	
19.8.4 понад 20 років	33		34	
19.9 Із загальної кількості працюють повний робочий день	44		45	
20. Відносні показники				
20.1 обертаність	0,79		0,75	
20.2 книгозабезпеченість	69,7		73	
20.3 читаність	55,4		55	
20.4 відвідуваність	26,7		22,6	

Директор бібліотеки

Н.М. Ніколаєнко

План підвищення кваліфікації працівників бібліотеки УПА на 2010 р.

Форма навчання, назва заходу	Організатор	Місце проведення	Строк проведення	Учасники
Круглий стіл «Проблеми створення лінгвістичного забезпечення до ЕК» (у програмі «ІРБІС»).	б-ка УПА	УПА	квітень	б-ки: НТУ «ХП», ХДНБ ім. В.Г. Короленко, ХНТУСГ, НУА, ХНМУ, МАУП.
Надання методичної допомоги бібліотеці-філії при гірничому факультеті УПА (м. Стаханов).	б-ка УПА	м. Стаханов	квітень – травень	б-ка УПА
Стажування співробітників бібліотеки філії ЕТФ УПА м. Артемівськ у відділах центральної бібліотеки.	б-ка УПА	б-ка УПА	березень	б-ка ЕТФ м. Артемівськ
Тестування співробітників бібліотеки для самоперевірки знань в дистанційному курсі «Основи інформаційної культури». Обговорення результатів тестування.	б-ка УПА	б-ка УПА	травень	б-ка УПА
Обмін досвідом за окремими напрямками роботи за участю спеціалістів б-к ВНЗ міста:	б-ка УПА	б-ка УПА	протягом року	

<ul style="list-style-type: none"> «Інформаційна культура користувача» (слайд – лекція); проблеми створення електронної бібліотеки; 	-//-	ХНУРЕ, НФУ, НАУ «ХАІ»	-//-	б-ки: УПА, ХНУРЕ, НФУ, НАУ «ХАІ».
<ul style="list-style-type: none"> проблеми створення електронної бібліотеки; 	-//-	УПА	-//-	- б-ки: УПА, ХНУРЕ, НФУ, НАУ «ХАІ».
<ul style="list-style-type: none"> теоретико – методичні засади створення бібліографічних та біобібліографічних покажчиків; 	-//-	-//-	-//-	-//-
<ul style="list-style-type: none"> віртуальні виставки бібліотеки – нова форма бібліотечного сервісу; 	-//-	-//-	-//-	-//-
Майстер-клас з провідним фахівцем з бібліотечної справи доц. ХДАК Шемаєвою Г.В.	б-ка УПА	УПА	1 півріччя	ХДАК, б-ка УПА
Участь в професійних конференціях і семінарах, заходах АСІБТ м. Харкова.	б-ки ВНЗ міста, ДНПБ ім. В.О. Сухомлинського, ХДНБ ім. В.Г. Короленко	м. Харків м. Київ м. Харків	протягом року	б-ки ВНЗ України
Знайомство з фаховими публікаціями за допомогою «Кільцевої пошти». Огляди фахових видань.	методист б-ки УПА	б-ка УПА	щоквартально	б-ка УПА
Диференційне опанування співробітниками бібліотеки АРМів програми «ІРБІС – 64».	б-ка УПА	б-ка УПА	протягом року	б-ка УПА

Підвищення загально-культурного рівня співробітників:				
- огляди літературно – художніх видань	зав. сектором б-ки УІПА	б-ка УІПА	1 раз за півроку	б-ка УІПА
- відвідання театрів, музеїв	профгрупорг б-ки УІПА	м. Харків	протягом року	б-ка УІПА
- екскурсії	-//-	-//-	-//-	-//-
- зустріч з лікарем-мамологом	-//-	-//-	111 кв.	-//-

Директор бібліотеки

Н.М. Ніколаєнко

ПЛАН КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ УПА на 2010 рік

№ з/п	Назва заходу	Вид	Термін виконання	Місце проведення	Відповідальний
1. Національно-патріотичне виховання					
1.1	«Згадаймо й перед тінню днів минулих чола похилим». До Дня пам'яті героїв Крут	Інформаційна година	Січень	Академічна група	Сукачова Т.І.
1.2	«Рідна мова – життя духовного основа». До Дня рідної мови	Літературний вечір	Лютий	Академічна група	Сукачова Т.І.
1.3	«Україна Соборна – моя гордість і слава»	Виставка	Січень	Гуртожиток №3	Єрмовська Н.Г.
1.4	«Це моя країна – рідна Україна»	Виставка	Січень	Ч/з	Черемних В.
1.5	«Їх було 300». До дня пам'яті героїв Крут	Виставка	Січень	Гуртожиток №3	Єрмовська Н.Г.
1.6	«Рідна мова основа духовного життя народу» До Дня рідної мови	Виставка	Січень	Абонемент наукової літератури	Рудас Н.О.
1.7	«Коли ви вмирили, вам дзвони не грали». До Дня солідарності з колишніми в'язнями фашистських концтаборів	Виставка	Квітень	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.
1.8	«Українська культура: історія та сучасність». До Дня пам'яток історії та культури	Виставка	Квітень	Ч/з	Черемних В.
1.9	«Шана молодих – вам, сивочолі ветерани». До 65-річчя Перемоги	Виставка	Травень	Гуртожиток №3	Єрмовська Н.Г.
1.10	«Шануймо живих, пам'ятаймо загиблих. Світова антивоєнна література»	Виставка	Травень	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.
1.11	«Розстріляне відродження». До Дня пам'яті жертв політичних репресій	Виставка	Травень	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.
1.12	«Дай, Боже, війни нам ніколи не знати». До Дня визволення Харкова	Виставка	Серпень	Абонемент наукової літератури	Рудас Н.О.
1.13	«Шляхами мужності і слави». До Дня партизанської слави	Виставка	Вересень	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.
1.14	«Козацькій славі жити у віках». До Дня українського козацтва	Виставка	Жовтень	Гуртожиток №3	Єрмовська Н.Г.
1.15	«Козацька слава не померкне». До Дня українського козацтва	Виставка	Жовтень	Ч/з	Черемних В.
1.16	«Лунай, прекрасна наша мова». До Дня української	Виставка	Листопад	Абонемент художньої	Сукачова Т.І.

	писемності та мови			літератури	
1.17	«Народ, що духовність несе у віках». Звичаї та обряди українського народу	Виставка	Грудень	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.
2. Інтелектуально-духовне виховання					
2.1	«Твої, освіта, імена» До Дня знань	Віртуальна виставка	Вересень	ІБВ	Рибальченко О.М.
2.2	«На допомогу куратору»	Виставка	Квітень	ІБВ	Рибальченко О.М.
2.3	«Праці вчених УПА»	Виставка	Постійно діє	ІБВ	Рибальченко О.М.
2.4	«Наука – розвиток суспільства» До дня науки	Виставка	Травень	Ч/з	Черемних В.
2.5	«Книга – джерело знань»	Виставка	Вересень	Абонемент наукової літератури	Рудас Н.О.
2.6	«Знання – джерело прогресу». До Дня знань	Виставка	Вересень	Гуртожиток №3	Єрмовська Н.Г.
2.7	«Вища освіта в Україні». До Дня знань	Виставка	Вересень	Абонемент навчальної літератури	Горбачова В.Г.
2.8	На допомогу студентам-дипломникам. «Охорона праці та навколишнього середовища»	Виставка	Квітень	Абонемент навчальної літератури	Горбачова В.Г.
2.9	«Економічна частина дипломного проекту»	Виставка	Квітень	Абонемент навчальної літератури	Горбачова В.Г.
2.10	«Методика професійного навчання». Курсове проектування	Виставка	Квітень	Абонемент навчальної літератури	Горбачова В.Г.
2.11	Литвин О.М. – лауреат Державної премії в галузі науки і техніки	Виставка	Січень	Ч/з	Черемних В.
3. Громадянсько-правове виховання					
3.1	Зустріч з представниками правоохоронних органів. До Дня прав людини	Вечір-зустріч	Грудень	Академічна група	Сукачова Т.І.
3.2	«Наша Вітчизна – Україна, ми її громадяни». До Дня Конституції України	Виставка	Червень	Абонемент наукової літератури	Рудас Н.О.
3.3.	«Конституційне право незалежної держави»	Виставка	Червень	Гуртожиток №3	Єрмовська Н.Г.
3.4	«Конституція – основний закон України»	Виставка	Червень	Ч/з	Черемних В.
3.5	«Діти в правовій державі». До Дня захисту дітей	Виставка	Червень	Ч/з	Черемних В.
3.6	До Дня незалежності України	Виставка	Серпень	Ч/з	Черемних В.

3.7	«Не рік, а криваве клеймо «33». До Дня пам'яті жертв голодоморів в Україні	Виставка	Листопад	Ч/з	Черемних В.
3.8.	«Голгофа голодної смерті»	Виставка	Листопад	Абонемент наукової літератури	Рудас Н.О.
3.9	«Майбутнє країни». До Всесвітнього дня студентів	Інформаційний листок	Листопад	Гуртожиток №3	Єрмовська Н.Г.
3.10	«Україна – НАТО»	Виставка	Постійно діє	Ч/з	Черемних В.
4. Моральне виховання					
4.1	«Найвища цінність – духовне надбання». До Великодня	Виставка	Березень	Гуртожиток №3	Єрмовська Н.Г.
4.2	«Мій край, моя земля. Харків літературний»	Виставка	Вересень	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.
5. Екологічне виховання					
5.1	«Доля планети у наших руках». До всесвітнього дня довкілля	Виставка	Квітень	Абонемент наукової літератури	Рудас Н.О.
5.2	«Чорнобильські дзвони»	Виставка	Квітень	Абонемент наукової літератури	Рудас Н.О.
5.3	«Полин – сльозою омивається душа»	Виставка	Квітень	Гуртожиток №3	Єрмовська Н.Г.
6. Естетичне виховання					
6.1	«Она с небес слетает к нам». До Всесвітнього дня поезії	Літературний вечір	Березень	Академічна група	Сукачова Т.І.
6.2.	«Я хочу правді бути вічним другом». До 75-річчя від дня народження В.А. Симоненка	Літературна година	Січень	Академічна група	Сукачова Т.І.
6.3	«Видите – гвоздями слов прибит к бумаге я». До 120-річчя від дня народження Б.Пастернака	Літературна година	Лютий	Академічна група	Сукачова Т.І.
6.4	«Земля была б без них мертва». До 150-річчя від дня народження А.П. Чехова	Літературна година	Лютий	Академічна група	Сукачова Т.І.
6.5	«Зробити щось, лишити по собі». До 80-річчя від дня народження Ліни Костенко	Літературна година	Березень	Академічна група	Сукачова Т.І.
6.6	«Сторінками літературно-художніх журналів»	Огляд	Жовтень	Академічна група	Сукачова Т.І.
6.7	«Нові надходження художньої літератури»	Огляд	Листопад	Академічна група	Сукачова Т.І.
6.8	«Нам душу гріє слово». Сучасна українська література	Виставка	Січень	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.

				літератури	
6.9	«Твоя душа, твоя пісня не вмере, не загине». До Шевченківських днів	Виставка	Березень	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.
6.10	«Вічне Тарасове слово»	Виставка	Березень	Гуртожиток №3	Єрмовська Н.Г.
6.11	«Світ починається з любові» Світова лірична поезія	Виставка	Лютий	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.
6.12	«З Днем любові та кохання»	Виставка	Лютий	Гуртожиток №3	Єрмовська Н.Г.
6.13	«Життя в мистецтві». До Міжнародного дня театру	Виставка	Березень	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.
6.14	«Жменька сміху людям на втіху. Гумор українського народу»	Виставка	Квітень	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.
6.15	«Із скарбниці світової літератури»	Виставка	Червень	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.
6.16	«Нові надходження художньої літератури»	Виставка	Квітень	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.
6.17	«Нові надходження художньої літератури»	Виставка	Листопад	Абонемент художньої літератури	Сукачова Т.І.
7. Трудове виховання					
7.1	Видатні люди освіти. До дня вчителя	Виставка	Жовтень	ІБВ	Рибальченко О.М.
7.2.	Мотиви національного костюма в конструюванні сучасного одягу	Віртуальна виставка	Березень	ІБВ	Рибальченко О.М.
8. Фізичне виховання та утвердження здорового способу життя					
8.1	«Наркоманія – дорога в прірву». До Всесвітнього дня здоров'я.	Вечір-зустріч	Квітень	Академічна група	Сукачова Т.І.
8.2.	«Здоров'я людини – багатство країни». До Всесвітнього дня здоров'я.	Виставка	Квітень	Абонемент наукової літератури	Рудас Н.О.
8.3	«Бережи здоров'я змолоду»	Виставка	Квітень	Гуртожиток №3	Єрмовська Н.Г.
8.4	«СНІД: знати, щоб жити»	Виставка	Грудень	Гуртожиток №3	Єрмовська Н.Г.
8.5	До Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом : «Не дозволяй СНІДУ скалічити твоє життя та твоє майбутнє»	Виставка	Грудень	Абонемент наукової літератури	Рудас Н.О.
8.6	«Обережно! СНІД»	Віртуальна виставка	Грудень	ІБВ	Рибальченко О.М.

Директор бібліотеки
Н.М. Ніколаєнко
«___» _____ 2009 р.

Довідка
про результати перевірки та надання методичної допомоги бібліотеці
ЕТФ УПА (м. Артемівськ).

27 жовтня 2009 р. комісією у складі 3-х осіб: Пяткової І.М., заст. директора бібліотеки, Подковиріної О.М., зав. відділом наукового опрацювання документів, Абакумової Т.В., зав. відділом комплектування. Здійснено перевірку діяльності бібліотеки ЕТФ в м. Артемівську.

В бібліотеці працює 3 співробітники, з них один – має вищу бібліотечну освіту.

Бібліотека обслуговує контингент електротехнологічного факультету в м. Артемівськ і є філією Центральної бібліотеки. За даними звіту фонд бібліотеки на 01.01.2009 р. нараховує 21947 прим., кількість користувачів за єдиним реєстраційним обліком - 1674 чол., з них студентів – 1571 чол., викладачів і співробітників факультету – 85 чол. Кількість відвідувань – 28777.

Комісія ознайомила з такими напрямками роботи бібліотеки:

- формування і організація фонду, його облік;
- організація довідково - пошукового апарату бібліотеки (стан алфавітного та систематичного каталогів);
- організація обслуговування користувачів;
- стан картотеки книгозабезпеченості навчальних дисциплін

Бібліотека (абонемент і читальна зала) знаходиться у приміщенні, яке є одночасно і конференц-залою факультету. Фонд розміщено у 2-х кімнатах. Бібліотека укомплектована одним комп'ютером і одним лазерним принтером, що використовуються для друкування каталожних карток та інших матеріалів. Комп'ютер не підключено до мережі Інтернет.

Фонд бібліотеки розставлений у систематичному порядку з урахуванням індексів класифікаційних таблиць УДК і ББК. Методичні видання – по дисциплінах. Фонд оформлений роздільниками. Видання підвищеного попиту виділені у фонд відкритого доступу для користування у читальній залі. Передплата періодичних видань нараховує 40 найменувань.

Індивідуальний облік ведеться в двох інвентарних книгах:

- інвентарна книга балансових видань (підручники, навчальні посібники.)

- інвентарна книга не балансових видань (внутрішньовузівські видання). Книга сумарного обліку відрізняється від КСО, яка ведеться в центральній бібліотеці і не відповідає прийнятій формі звітності бібліотеки ВНЗ.

Всі нові надходження проходять наукову і технічну обробку: систематизацію за таблицями УДК та ББК, каталогізацію, забезпечуються книжковими формулярами, штемпелюються, мають інвентарні номери. Але співробітники філії не мають можливості здійснювати якісну аналітико-синтетичну обробку нових надходжень за відсутністю сучасних таблиць УДК та ББК. В роботі використовуються ксерокопії окремих розділів таблиць з інших бібліотек міста.

Працівниками бібліотеки створені і поповнюються алфавітний і систематичний каталоги на всі книжкові видання. Ведеться картотека періодичних видань, систематична картотека статей, картотека методичних видань, картотека праць викладачів факультету.

Читачі обслуговуються за читацькими формулярами, ведеться картотека єдиного реєстраційного обліку (ЄРО) читачів.

Щорічна перереєстрація читачів-співробітників факультету не проводиться, що не відповідає «Правилами користування бібліотекою УПА». За прострочену літературу діє система штрафів.

На початку навчального року першокурсники обслуговуються групами, з ними проводиться бесіда про правила користування бібліотекою, видаються читацькі квитки.

У поточному році розпочата робота по створенню картотеки книгозабезпеченості навчальних дисциплін. Ведення картотеки відповідає вимогам і рекомендаціям, які було доведено до відома співробітників бібліотек-філій на семінарі, що відбувся в Центральній бібліотеці у 2008 р.

Слід зауважити, що до недоліків у роботі бібліотеки необхідно віднести той факт, що не проводиться щорічна перереєстрація читачів-співробітників факультету. Остання перереєстрація проведена у 2005 році, це суперечить «Правилам користування бібліотекою УПА»

В цілому робота здійснюється на належному рівні.

Узагальнивши результати перевірки, запропоновано рекомендації щодо покращення окремих напрямків роботи бібліотеки ЕТФ.

1. Здійснювати сумарний облік надходжень до фонду відповідно до вимог звітності, за формою, яка діє в Центральній бібліотеці.

2. Облік видань викладачів факультету (академії) здійснювати з урахуванням підзаголовочних даних: конспекти лекцій, навчальні посібники брати на баланс і обліковувати в інвентарній книзі, методичні вказівки (для самостійної роботи, для виконання курсових і дипломних робіт та інш.) допускається обліковувати в інвентарній книзі внутрішньовузівських не балансових видань і обліковувати в КСО, але 1 – 2 прим. таких видань

записувати в інвентарну книгу з наданням інвентарного номеру і брати на баланс.

3. Здійснювати повну наукову та технічну обробку видань викладачів факультету, тобто присвоювати індекси систематизації та авторські знаки.

4. 1 – 2 прим. видань викладачів факультету зберігати у фонді як архівний фонд.

5. З метою збереження фонду бібліотеки щорічно проводити перереєстрацію користувачів, у т.ч. викладачів факультету, в строки, встановлені «Правилами користування бібліотекою УПА»: на початку кожного календарного року.

6. Щорічно на початку нового навчального року редагувати картотеку книгозабезпеченості, у відповідності до навчальних планів, поповнювати картотеку даними про видання факультету (академії).

7. Чітко розподілити обов'язки між співробітниками бібліотеки, ознайомити і поступово навчити їх виконувати всі технологічні процеси роботи бібліотеки.

Довідка складена:

І.М. Пяткова
О.М. Подковиріна
Т.В. Абакумова

Директор бібліотеки
_____ Н.М. Ніколаєнко
«___» _____ 2009 р.

Довідка
про результати перевірки та надання методичної допомоги бібліотеці
ЕТФ УІПА (м. Слов'янськ).

Перевірка діяльності бібліотеки електротехнологічного факультету (м. Слов'янськ) здійснювалась 26.10.09 року у складі: заст. директора бібліотеки Пяткової І.М., зав. відділом наукового опрацювання документів Подковиріної. О.М., зав. відділом комплектування Абакумової Т.В.,.

В результаті перевірки встановлено, що бібліотека обслуговує контингент студентів електротехнологічного факультету в м. Слов'янськ. За даними звіту фонд бібліотеки на 01.01.2009 р. складав 19868 прим., кількість користувачів за єдиним реєстраційним обліком - 740 чол., з них студентів – 700 чол., викладачів і співробітників факультету – 40 чол. Кількість відвідувань за рік – 7620. В бібліотеці працює 1 співробітник з вищою бібліотечною освітою.

Комісія ознайомилась з такими напрямками роботи бібліотеки:

- формування і організація фонду, його облік;
- організація довідково - пошукового апарату бібліотеки (стан алфавітного та систематичного каталогів);
- організація обслуговування користувачів;
- стан картотеки книгозабезпеченості навчальних дисциплін

Пункт обслуговування користувачів і фонд розташовані в одному приміщенні, фонд відгороджений від пункту видачі літератури шафами. Книжковий фонд розставлений у систематичному порядку з урахуванням класифікаційних таблиць УДК і ББК. Методичні видання – за курсами і дисциплінами. Фонд оформлено роздільниками. Періодичні видання знаходяться у шафах, їх кількість складає 19 назв, з них газет – 4 назви.

Облік фонду здійснюється в книгах індивідуального (інвентарна книга та картотека безінвентарного обліку) і сумарного обліку (КСО).

Всі нові надходження проходять наукову і технічну обробку: систематизацію за таблицями УДК та ББК, каталогізацію, забезпечуються книжковими формулярами, штемпелюються, мають інвентарні номери.

У бібліотеці створені і поповнюються алфавітний і систематичний каталоги на всі книжкові видання. Каталоги знаходяться у доступному для користувачів місці, але для систематичного каталогу використовуються нестандартні шухляди, що ускладнює роботу з ним (картки розміщені по діагоналі). Картотека методичних видань окремо не ведеться, всі методичні видання відображаються в каталогах: алфавітному і систематичному.

Структура систематичного каталогу не відповідає класифікаційним таблицям УДК і ББК. Ведеться картотека періодичних видань.

При обслуговуванні читачів єдина реєстраційна картотека не ведеться, читачі записуються в блокнотах за курсами.

Інформація про літературу, що видана читачам, фіксується в читацьких формулярах у вигляді записів на методичні видання (тому що ці видання не оброблені книжковими формулярами) і книжкових формулярів на всі інші видання.

У щоденнику реєструється робота з боржниками.

У поточному році розпочата робота зі створення картотеки книгозабезпеченості навчальних дисциплін. Ведення картотеки відповідає вимогам і рекомендаціям, що були надані співробітникам бібліотек-філій на семінарі, який відбувся в Центральній бібліотеці у 2008 р.

В цілому робота здійснюється на належному рівні, хоча слід відмітити окремі недоліки:

1. Картотека безінвентарного обліку ведеться за роком надходження до фонду, що ускладнює пошук конкретного видання. Картотека має бути організована за алфавітом авторів або назв видань.

2. Книга сумарного обліку за формою відрізняється від форми КСО, що ведеться Центральною бібліотекою, і не відповідає прийнятій формі звітності бібліотеки вищого навчального закладу.

3. Внутрішньовузівські видання, які надходять безпосередньо (в дар) від викладачів факультету, обліковуються в КСО як небаланс (методичні вказівки, конспекти лекцій, навчальні посібники), що не відповідає вимогам обліку. Внутрішньовузівські видання не обробляються книжковими формулярами за їх відсутністю.

Узагальнивши результати перевірки, запропоновано рекомендації щодо покращення окремих напрямків роботи бібліотеки ЕТФ.

Співробітникам бібліотеки Остроуховій З.В.:

1. Здійснювати повну технічну обробку підручників, навчальних посібників та внутрішньовузівських видань: виносити на обкладинку шифр систематизації, авторський знак, інвентарний номер – на титульну сторінку та 17-у стор., оформлювати книжковий формуляр.

2. Вести картотеку безінвентарного обліку за алфавітом видань.

3. Здійснювати сумарний облік надходжень до фонду відповідно до вимог звітності, за формою, яка діє в Центральній бібліотеці.

4. Перевірити відповідність структури систематичного каталогу класифікаційним таблицям УДК і ББК, внести необхідні зміни. Здійснити оформлення «екранів» каталожних шухляд.

5. Облік внутрішньовузівських видань викладачів здійснювати з урахуванням підзаголовочних даних (конспекти лекцій, навчальні посібники), брати на баланс і обліковувати в інвентарній книзі. Методичні вказівки однієї назви необхідно в кількості 1 – 2 прим. брати на баланс,

записуючи в інвентарну книгу з наданням інвентарного номеру, залишок записувати на небаланс.

6. 1 – 2 прим. видань викладачів факультету зберігати у фонді як архівний фонд.

7. Щорічно на початку нового навчального року редагувати картотеку книгозабезпеченості, використовуючи навчальні плани, поповнити картотеку даними про видання факультету (академії).

8. Вести картотеку єдиного реєстраційного обліку читачів(ЄРО), в якій вказувати ПІБ користувача, номер читацького квитка, номер групи, домашню адресу, номер телефону, рік реєстрації та перереєстрації. Використовувати її тільки у службових цілях.

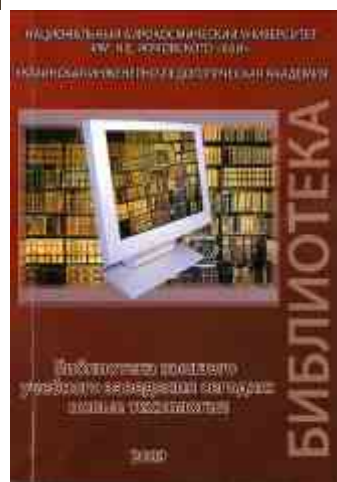
9. Щорічно проводити перереєстрацію користувачів, у т.ч. викладачів факультету, в строки, встановлені «Правилами користування бібліотекою УПА»: на початок кожного календарного року.

Довідка складена:

І.М. Пяткова
О.М. Подковиріна
Т.В. Абакумова

ФОТО-ЗВІТ

Організація та проведення науково-практичного семінару «Бібліотека вищого навчального закладу сьогодні: новітні технології» спільно з НТБ Харківського національного аерокосмічного університету ім.М.Є.Жуковського ХАІ з метою обміну досвідом по використанню новітніх інформаційних технологій

Участь в щорічній 42-й науково-практичній конференції для викладачів, аспірантів, науковців, студентів та співробітників УПА

Обмін досвідом під час роботи семінару.

Обговорення семінару

Організація обслуговування читачів:

Читальний зал: організація відкритого доступу до періодичних видань бібліотеки

Wi-Fi в читальній залі - студентам

Обслуговування читачів в автоматизованому режимі на навчальному абонементі
№ 1

Освоєння інформаційних технологій, програмного забезпечення ІРБІС

Дні Інформації, Дні спеціаліста

Участь у семінарі «Інноваційна культура викладача», що проводився лабораторією з проблем інженерно – педагогічної освіти УПА спільно з інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України

Проведення занять із студентами по основам інформаційної культури

Бібліотека – за відкритий доступ

Упорядкування фондів і наочної інформації про бібліотеку

Публікації в журналах, видавнича діяльність

Надання методичної допомоги бібліотекам-філіям на електротехнологічному факультеті в м. м. Артемівськ, Слов'янськ

Літературний вечір «Поэзии чарующие звуки». Презентація альманаху «Академія».

«День бібліотек» у Сквородинівці

Експедиція у Святогорськ

Святкування Нового року в бібліотеці

Наш оберіг – бібліотечний домовинок

